Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MELHIORA VATELĒ [*MELCHIOR WATHELET*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2017. gada 7. septembrī[1]

Apvienotās lietas no C-66/16 P līdz C-69/16 P un lietas C-70/16 P un C-81/16 P

Comunidad Autónoma del País Vasco,
Itelazpi SA (C-66/16 P)**,**
Comunidad Autónoma de Cataluña,
Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya (CTTI) (C-67/16 P),
Navarra de Servicios y Tecnologías SA (C-68/16 P),
Cellnex Telecom SA, iepriekš Abertis Telecom SA,
Retevisión I SA (C-69/16 P)
pret
Eiropas Komisiju
un
Comunidad Autónoma de Galicia,
Redes de Telecomunicación Galegas Retegal SA (C-70/16 P)
pret
Eiropas Komisiju
un
Spānijas Karaliste (C-81/16 P)
pret

Eiropas Komisiju

Apelācijas sūdzība – Valsts atbalsts – Digitālā televīzija – Atbalsts virszemes digitālās televīzijas raidīšanai attālākajās un mazāk urbanizētajās vietās – Subsīdija par labu virszemes digitālās televīzijas platformu operatoriem – Lēmums, ar kuru atbalsta pasākumi ir daļēji atzīti par nesaderīgiem ar iekšējo tirgu – Valsts atbalsta jēdziens – Priekšrocība – Pakalpojums ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi – Definīcija – Dalībvalstu rīcības brīvība

Ievads

1. Savās apelācijas sūdzībās *Comunidad Autónoma del País Vasco* (Basku zemes autonomā kopiena, Spānija) un *Itelazpi SA* (C-66/16 P), *Comunidad Autónoma de Cataluña* (Katalonijas autonomā kopiena, Spānija) un *Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya* (*CTTI*) (C-67/16 P), *Navarra de Servicios y Tecnologías SA* (C-68/16 P), *Cellnex Telecom SA* un *Retevisión I SA* (C-69/16 P), *Comunidad Autónoma de Galicia* (Galisijas autonomā kopiena, Spānija) un *Redes de Telecomunicación Galegas Retegal SA* (*Retegal*) (C-70/16 P), kā arī Spānijas Karaliste (C-81/16 P) lūdz atcelt Vispārējās tiesas 2015. gada 26. novembra spriedumu *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902), 2015. gada 26. novembra spriedumu *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav

1 Oriģinālvaloda – franču.

publicēts, EU:T:2015:900), 2015. gada 26. novembra spriedumu *Navarra de Servicios y Tecnologías* /Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899), 2015. gada 26. novembra spriedumu *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898), 2015. gada 26. novembra spriedumu *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901) un 2015. gada 26. novembra spriedumu Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891) (turpmāk tekstā kopā – "pārsūdzētie spriedumi"), ar kuriem Vispārējā tiesa ir noraidījusi to prasības atcelt Komisijas 2013. gada 19. jūnija Lēmumu 2014/489/ES par valsts atbalstu SA.28599 ((C 23/2010) (ex NN 36/2010, ex CP 163/2009)), ko Spānijas Karaliste īstenojusi zemes ciparu televīzijas (*DTT*) ieviešanai attālās un mazāk urbanizētās teritorijās (ārpus Kastīlijas-Lamančas) (OV 2014, L 217, 52. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

2. Saskaņā ar Tiesas pieprasījumu šajos secinājumos tiks aplūkots visu sešu apelācijas sūdzību kopīgais pamats, kam nepieciešama 2003. gada 24. jūlija sprieduma *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) (turpmāk tekstā – "spriedums *Altmark*") un LESD 106. panta 2. punkta interpretācija.

3. Apstrīdētā lēmuma 119.–126. un 172. apsvērumā [2] Eiropas Komisija ir uzskatījusi, ka, lai gan valsts vai reģionālajām iestādēm saskaņā gan ar spriedumu *Altmark*, gan LESD 106. panta 2. punktu ir precīzi jādefinē sabiedriskais pakalpojums jeb pakalpojums ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (turpmāk tekstā – "PVTN") un tā izpilde jāuztic noteiktam uzņēmumam, attiecīgās Spānijas iestādes zemes radioapraides platformas ekspluatēšanu nebija precīzi definējušas kā sabiedrisko pakalpojumu jeb PVTN.

4. Prasītāji pārsūdzētajos spriedumos prasības atcelt apstrīdēto lēmumu Vispārējā tiesā cēla laikā no 2013. gada 30. augusta līdz 2013. gada 9. oktobrim. Pamatos, kurus tie izvirzīja savu attiecīgo prasību pamatošanai, prasītāji apstrīdēja Komisijas vērtējumu, kuru tā ir sniegusi sava lēmuma 119.–126. un 172. apsvērumā [3]. Vispārējā tiesa šīs prasības noraidīja.

5. Visu sešu apelācijas sūdzību kopīgajā pamatā, no vienas puses, bija precizētas sprieduma *Altmark* [4] pirmā nosacījuma aprises un viens no nosacījumiem, kas paredzēts LESD 106. panta 2. punktā, proti, par apjomu prasībai "skaidri" definēt sabiedriskā pakalpojuma jeb PVTN saistības un, no otras puses, bija aplūkots jautājums par pārbaudes tiesā apjomu, kas jāveic šajā ziņā.

2 Skat. šo secinājumu 20. un 21. punktu.

3 Skat. šo secinājumu 20. un 21. punktu.

4 Saskaņā ar sprieduma *Altmark* 89.–93. punktu valsts subsīdijas nav valsts atbalsts saskaņā ar LESD 107. pantu, ja šīs subsīdijas atbilst četriem kumulatīviem nosacījumiem, proti, pirmkārt, *saņēmējuzņēmumam faktiski ir jāpilda sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības un šīm saistībām ir jābūt skaidri definētām*; otrkārt, kompensācijas aprēķināšanas parametriem jābūt iepriekš objektīvi un caurredzami noteiktiem; treškārt, kompensācija nedrīkst pārsniegt summu, kas nepieciešama, lai atlīdzinātu visus vai daļu izdevumu, kas uzņēmumam radušies, izpildot savas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, ņemot vērā atbilstošos rēķinus un saprātīgu peļņu par šo saistību izpildi; ceturtkārt, ja uzņēmums sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām konkrētajā gadījumā nav izvēlēts sabiedrisko iepirkumu procedūras rezultātā, kas ļautu izvēlēties pretendentu, kurš spēj šos pakalpojumus piedāvāt par sabiedrībai viszemāko cenu, kompensācijas apjoms nosakāms, pamatojoties uz to izdevumu analīzi, kādi, pildot šīs saistības, rastos tipiskam uzņēmumam, kas ir labi vadīts un adekvāti nodrošināts, lai spētu izpildīt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, ņemot vērā atbilstošos rēķinus un paredzot saprātīgu peļņu par šo saistību izpildi (mans izcēlums).

Atbilstošās tiesību normas

6. LESD 14. pantā ir noteikts:

"Neskarot Līguma par Eiropas Savienību 4. panta un šā Līguma 93., 106. un 107. panta noteikumus un ņemot vērā nozīmi, kāda sabiedriskiem pakalpojumiem ir Savienības kopīgo vērtību sistēmā, kā arī to nozīmi sociālas un teritoriālas kohēzijas veicināšanā, Savienība un dalībvalstis, nepārsniedzot savas attiecīgās pilnvaras un Līgumu piemērošanas jomu, rūpējas, lai šādi pakalpojumi pamatotos uz tādiem – jo īpaši ekonomikas un finanšu – principiem un nosacījumiem, kas ļauj īstenot to uzdevumus. [..]"

7. LESD 106. panta 2. punktā ir paredzēts:

"Uz uzņēmumiem, kam uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi vai kas darbojas kā dalībvalstu fiskāli monopoli, attiecas Līgumos ietvertie noteikumi un jo īpaši noteikumi par konkurenci, ja šo noteikumu piemērojums *de iure* vai *de facto* netraucē veikt tiem uzticētos konkrētos uzdevumus. Tie nedrīkst ietekmēt tirdzniecības attīstību tiktāl, lai kaitētu Savienības interesēm."

8. ES līgumam, tā redakcijā, kas izriet no Lisabonas līguma, un Līgumam par ES darbību pievienotajā 26. protokolā par sabiedriskiem pakalpojumiem (turpmāk tekstā – "26. protokols") ir paredzēts:

"[..]

1. pants

Savienības kopīgās vērtības attiecībā uz sabiedriskiem pakalpojumiem [LESD] 14. panta nozīmē ir šādas:

– valsts, reģionālo un vietējo iestāžu būtiskā nozīme un lielā rīcības brīvība, nodrošinot, pasūtot un organizējot sabiedriskus pakalpojumus, lai cik vien iespējams ievērotu patērētāju vajadzības;

[..]

2. pants

Līgumu noteikumi nekādā veidā neskar dalībvalstu kompetenci nodrošināt, pasūtīt un organizēt ar ekonomiku nesaistītus sabiedriskos pakalpojumus."

9. ES līgumam, tā redakcijā, kas izriet no Lisabonas līguma, un Līgumam par ES darbību pievienotajā 29. protokolā par sabiedriskās apraides sistēmu dalībvalstīs (turpmāk tekstā – "29. protokols") ir paredzēts:

"[..]

Līgumu noteikumi neskar dalībvalstu kompetenci nodrošināt sabiedriskās apraides finansējumu, ja šādu finansējumu piešķir apraides organizācijām, lai tās izpildītu valsts pasūtījumu, ko tām uzticējusi, noteikusi un organizējusi attiecīgā dalībvalsts, un ja šāds finansējums nav pretrunā kopējām interesēm, iespaidojot tirdzniecības nosacījumus un konkurenci Savienībā, tomēr ņemot vērā valsts pasūtījuma izpildi."

Apstrīdētais lēmums

10. Šīs apelācijas sūdzības attiecas uz pasākumiem, kurus Spānijas iestādes ir īstenojušas saistībā ar pāreju no analogās televīzijas apraides uz digitālās televīzijas apraidi visā Spānijas teritorijā, izņemot *Comunidad Autónoma de Castilla-La-Mancha* (Kastīlijas-Lamančas autonomā kopiena, Spānija). Šī digitalizācija, kas tehniski var tikt īstenota, izmantojot zemes platformas, satelītu, kabeļus vai platjoslas piekļuvi internetam, ļauj efektīvāk izmantot radiofrekvenču spektru.

11. Spānijas Karaliste ir ieviesusi tiesisko regulējumu, lai veicinātu pārejas procesu no analogās televīzijas apraides uz digitālās televīzijas apraidi, it īpaši izsludinot 2005. gada 14. jūnija *Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo* (Likums 10/2005, ar ko paredz steidzamus pasākumus, lai ieviestu virszemes digitālo televīziju, liberalizētu kabeļtelevīziju un veicinātu plurālismu) (2005. gada 15. jūnija *BOE* Nr. 142, 20562. lpp.; turpmāk tekstā – "Likums 10/2005"), un 2005. gada 29. jūlija *Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre* (Karaļa dekrēts 944/2005, ar ko apstiprina Valsts tehnisko plānu virszemes digitālajai televīzijai) (2005. gada 30. jūlija *BOE* Nr. 181, 27006. lpp.; turpmāk tekstā – "Karaļa dekrēts 944/2005"). Ar šo Karaļa dekrētu valsts privātajām un sabiedriskajām apraides organizācijām tika uzlikts pienākums nodrošināt, lai attiecīgi 96 % un 98 % iedzīvotāju uztvertu virszemes digitālo televīziju (VDT).

12. Lai varētu veikt pāreju no analogās televīzijas uz digitālo televīziju, Spānijas iestādes sadalīja Spānijas teritoriju trīs atsevišķās zonās:

– I zona, kura ietver 96 % Spānijas iedzīvotāju un kurā, tā kā šī zona tika uzskatīta par komerciāli visizdevīgāko, pārejas uz digitālo televīziju izmaksas bija jāsedz valsts un privātajām apraides organizācijām;

– II zona, kura ietver mazāk urbanizētus un attālākus reģionus un kura veido 2,5 % Spānijas iedzīvotāju, kur apraides organizācijas komerciālu interešu trūkuma dēļ neinvestēja digitalizācijā, kas pamudināja Spānijas iestādes ieviest valsts finansējumu;

– III zona, kura aptver 1,5 % Spānijas iedzīvotāju un kurā tā kā topogrāfija izslēdz VDT apraidi, Spānijas iestādes ir izvēlējušās satelīttelevīzijas platformu.

13. 2007. gada septembrī *Consejo de Ministros* (Ministru padome, Spānija) pieņēma Valsts programmu pārejai uz VDT, lai īstenotu Karaļa dekrētā 944/2005 paredzēto Valsts tehnisko programmu. Ar šo programmu Spānijas teritorija tika iedalīta 90 tehniskos projektos pārejai uz digitālo tehnoloģiju, un katram no šiem projektiem tika noteikts galīgais termiņš analogās televīzijas raidīšanas pārtraukšanai. Šajā programmā izvirzītais mērķis bija panākt, lai Spānijas iedzīvotājiem VDT pakalpojumi tiktu nodrošināti tādā pašā mērā, kādā tiem 2007. gadā tika nodrošināts analogās televīzijas pārklājums, proti, 98 % šo iedzīvotāju un gandrīz visiem Basku zemes, Katalonijas un Navarras autonomo kopienu iedzīvotājiem.

14. Lai varētu sasniegt noteikto VDT pārklājuma mērķi, Spānijas iestādes paredzēja piešķirt valsts finansējumu, it īpaši, lai atbalstītu virszemes televīzijas digitalizācijas procesus II zonā un, konkrētāk, autonomajās kopienās, kas atrodas šajā zonā [5].

15. 2009. gada 18. maijā Komisija saņēma sūdzību no *SES Astra SA* – personas, kas iestājusies lietā pirmajā instancē, – par Spānijas iestāžu iespējamo atbalsta shēmu pārejai no analogās televīzijas uz digitālo televīziju II zonā. Šī persona, kas iestājusies lietā, uzskata, ka minētais pasākums ietver nepaziņotu valsts atbalstu, kas kropļojot konkurenci starp zemes apraides un satelīta platformām.

16. Ar 2010. gada 29. septembra vēstuli Komisija informēja Spānijas Karalisti par lēmumu uzsākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru par attiecīgo valsts atbalsta shēmu visā Spānijas teritorijā, izņemot Kastīlijas-Lamančas autonomo kopienu, proti, reģionu, kurā tika uzsākta neatkarīga procedūra (turpmāk tekstā – "lēmums par procedūras sākšanu"). 2010. gada 14. decembrī publicējot lēmumu par procedūras sākšanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV 2010, C 337, 17. lpp.), Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt savus apsvērumus.

17. Saņēmusi Spānijas iestāžu un citu ieinteresēto personu apsvērumus, Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, kura rezolutīvajā daļā ir paredzēts:

"*1. pants*

Valsts atbalsts, kas zemes televīzijas platformas operatoriem piešķirts zemes ciparu televīzijas tīkla ieviešanai, uzturēšanai un ekspluatācijai II zonā un ko Spānija[s] [Karaliste] nelikumīgi īstenojusi, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu, izņemot to atbalstu, kas piešķirts atbilstīgi tehnoloģiskās neitralitātes kritērijam, nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

2. pants

Atsevišķais 1. pantā minētais atbalsts nav uzskatāms par atbalstu, ja piešķiršanas brīdī tas atbilda tobrīd piemērojamai regulai, kas pieņemta atbilstīgi Padomes [1998. gada 7. maija] Regulas (EK) Nr. 994/98 [par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu, OV 1998, L 142, 1. lpp.] 2. pantam.

3. pants

Spānija[s] [Karaliste] no zemes ciparu televīzijas operatoriem atgūst 1. pantā minēto nesaderīgo atbalstu neatkarīgi no tā, vai šie operatori ir tiešie vai netiešie atbalsta saņēmēji.

[..]

5 2008. gada februārī *Ministerio de Industria, Turismo y Comercio* (Spānijas Rūpniecības, tūrisma un tirdzniecības ministrija) (turpmāk tekstā – "*MITC*") pieņēma lēmumu, kas pazīstams kā "Plan Avanza", lai uzlabotu telekomunikāciju infrastruktūru un noteiktu kritērijus un finansējuma sadali darbībām, kas tiek veiktas par labu informācijas sabiedrības attīstībai. Saskaņā ar šo lēmumu apstiprinātais budžets lielākoties tika piešķirts televīzijas digitalizācijai II zonā. Laikā no 2008. gada jūlija līdz novembrim šī digitalizācija tika veikta, izmantojot dažādus pielikumus jau spēkā esošajiem pamatnolīgumiem, kurus *Plan Avanza* ietvaros bija parakstījusi *MITC* un autonomās kopienas. Tad *MITC* pārskaitīja līdzekļus autonomajām kopienām, kuras apņēmās no pašu budžeta līdzekļiem segt citus ar šo darbību saistītos izdevumus. 2008. gada oktobrī Spānijas Ministru padome nolēma piešķirt papildu līdzekļus, lai paplašinātu un papildinātu VDT pārklājumu pārejas uz digitālo apraidi projektu ietvaros, kuri bija jāīsteno 2009. gada pirmajā pusgadā. Līdzekļi tika piešķirti 2008. gada decembrī pēc jaunu pamatlīgumu parakstīšanas starp *MITC* un autonomajām kopienām par valsts programmas īstenošanu pārejai uz VDT. Minētā Ministru padome arī apstiprināja to līdzekļu sadales kritērijus, kas tika piešķirti, lai finansētu pāreju uz VDT. Pēc tam autonomās kopienas uzsāka VDT paplašināšanas procesu. Šim nolūkam tās organizēja uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus vai uzticēja šo paplašināšanu privātiem uzņēmumiem. Dažos gadījumos autonomās kopienas lūdza pašvaldībām uzņemties ar minēto paplašināšanu saistītos darbus. Spānijā tika sarīkoti divu veida uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus. Pirmā veida uzaicinājums iesniegt piedāvājumus attiecās uz VDT pārklājuma paplašināšanu, kas nozīmēja, ka uzvarētājam tika uzticēts nodrošināt VDT tīkla darbību. Šajā ziņā veicamo uzdevumu vidū bija tīkla izstrāde un ekspluatācija, signāla pārraide, tīkla paplašināšana un nepieciešamā aprīkojuma nodrošināšana. Otra veida uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus attiecās uz telekomunikāciju aprīkojuma piegādi.

4. pants

Spānija 1. pantā minēto atbalstu atgūst nekavējoties un efektīvi.

[..]

5. pants

Šis lēmums adresēts Spānijas Karalistei."

18. Pamatojot apstrīdēto lēmumu [6], Komisija norādīja, ka attiecīgais pasākums ir jāuzskata par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē [7]. Tā uzskatīja, ka VDT platformas operatori ir bijuši tiešie atbalsta saņēmēji [8], savukārt tīkla operatori, kas piedalījās konkursos par VDT pārklājuma paplašināšanu, ir bijuši netiešie atbalsta saņēmēji [9]. It īpaši Komisija uzskatīja, ka šī pasākuma priekšrocība attiecībā uz pēdējiem minētajiem esot bijusi selektīva, jo no šāda pasākuma iegūtu vienīgi apraides nozare un šajā nozarē šis pasākums esot attiecies vienīgi uz tiem uzņēmumiem, kas bija iesaistīti zemes platformas tirgū [10].

19. Saskaņā ar apstrīdēto lēmumu Spānijas iestādes kā labāko un vienīgo piemēru ir minējušas Basku zemes autonomās kopienas gadījumu, kur digitalizāciju veica valsts uzņēmums *Itelazpi*, lai norādītu, ka nepastāv valsts atbalsts atbilstoši kritērijiem, kādus Tiesa ir noteikusi spriedumā *Altmark* [11]. Tomēr Komisija ir uzskatījusi, ka šā sprieduma pirmais nosacījums, saskaņā ar kuru atbalsta saņēmējam uzņēmumam ir jābūt faktiski atbildīgam par sabiedrisko pakalpojumu saistību izpildi un saskaņā ar kuru šīm saistībām ir jābūt skaidri definētām, neesot bijis izpildīts [12]. Tāpat tā ir uzskatījusi, ka nevar atsaukties uz LESD 106. panta 2. punktā paredzēto izņēmumu [13].

20. Šajā ziņā apstrīdētā lēmuma 119.–126. apsvērumā ar virsrakstu "Pirmais *Altmark* noteikums: sabiedrisko pakalpojumu saistību skaidra definēšana un piemērošana [skaidra definīcija un sabiedrisko pakalpojumu saistības]" ir paredzēts:

"(119) Spānijas tiesību aktos nav noteikts, ka zemes tīkla ekspluatācija ir sabiedrisks pakalpojums. Saskaņā ar Spānijas 1998. gada [*Ley General de Telecomunicaciones* (Vispārējais telekomunikāciju likums) [14]] telesakaru [telekomunikāciju] pakalpojumi, tostarp radio un televīzijas atbalsta tīklu ekspluatācija, ir vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumi, taču tiem nav sabiedrisko pakalpojumu statusa, ko piemēro tikai ierobežotam telesakaru pakalpojumu skaitam [15]. Šāda kvalifikācija ir paredzēta arī pašreizējā [Vispārējā telekomunikāciju likumā [16]]. Televīzijas apraides pakalpojumus, t.i., signālu pārraidi pa telesakaru tīkliem, uzskata par telesakaru pakalpojumiem, un tāpēc tie ir vispārējas nozīmes pakalpojumi, bet ne sabiedriski pakalpojumi [17].

6 Šis apstrīdētā lēmuma apraksts nav izsmeļošs. Tajā ir apkopotas vien apstrīdētā lēmuma iedaļas, kuras ir saistītas ar kopīgo pamatu, kas izvirzīts šajās apelācijas sūdzībās.

7 Skat. apstrīdētā lēmuma 94. apsvērumu.

8 Skat. apstrīdētā lēmuma 100.–108. apsvērumu.

9 Skat. apstrīdētā lēmuma 109.–122. apsvērumu.

10 Skat. apstrīdētā lēmuma 113. apsvērumu.

11 Skat. apstrīdētā lēmuma 114. apsvērumu.

12 Skat. apstrīdētā lēmuma 119.–126. apsvērumu un šo secinājumu 20. punktu.

13 Skat. apstrīdētā lēmuma 172. apsvērumu un šo secinājumu 21. punktu.

14 "[1998. gada 24. aprīļa Vispārējais telekomunikāciju likums 11/1998]."

15 "Tostarp pakalpojumiem, kas saistīti ar sabiedrības aizsardzību, civilo aizsardzību un telefonijas tīkla ekspluatāciju."

16 "[2003. gada 3. novembra Vispārējais telekomunikāciju likums 32/2003]."

17 "Šā likuma 2. panta 1. punktā ir noteikts: "Telesakaru pakalpojumi ir vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumi, ko sniedz atbilstīgi brīvas konkurences noteikumiem."

(120) Jebkurā gadījumā [Vispārējā telekomunikāciju likuma] nosacījumi atbilst tehnoloģiju neitralitātes principam. Likuma 1. pantā telesakari definēti kā tīklu ekspluatācija un elektronisko sakaru un ar tiem saistīto iekārtu nodrošināšana. Telesakari ir signālu pārraide pa jebkādu telesakaru tīklu, nevis konkrēti zemes tīklu [18]. Turklāt saskaņā ar šā likuma 3. pantu viens no tā mērķiem ir, ciktāl iespējams, veicināt regulējuma tehnoloģisko neitralitāti.

(121) Lai gan tiesību aktos, kas bija spēkā un piemērojami laikā, kad līdzekļus nodeva *Itelazpi*, sabiedriskā apraide bija definēta kā sabiedrisks pasākums, Komisija uzskata, ka šo definīciju nevar piemērot konkrētas atbalsta platformas ekspluatācijai. Turklāt, ja pastāv vairākas pārraides platformas, vienu konkrētu platformu nedrīkst uzskatīt par "būtisku" apraides signālu pārraidei. Tāpēc, ja Spānijas tiesību aktos konkrētas platformas izmantošana apraides signālu pārraidei būtu atzīta par sabiedrisku pakalpojumu, tā būtu acīmredzama kļūda.

(122) Tāpēc tiek secināts, ka saskaņā ar Spānijas tiesību aktiem zemes tīklu ekspluatācijai nevar piemērot sabiedriska pakalpojuma statusu.

(123) Basku iestādes apgalvo, ka šā vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojuma sniegšanas uzticēšana *Itelazpi* ir skaidri paredzēta konvencijās, ko noslēgusi Basku valdība, [*Euskadiko Udalen Elkartea, Asociación de Municipios Vascos* –] *EUDEL* (Basku pilsētu padomju asociācija) un trīs Basku reģionālās padomes.

(124) Šajās konvencijās Basku pārvaldes iestādes atzīst, ka, lai nodrošinātu tādas vērtības kā vispārēja informācijas pieejamība un informācijas pluralitāte, ir vajadzīga vispārēja piekļuve bezmaksas televīzijai, un tās apņemas šīs vērtības aizsargāt, paplašinot valsts programmu bloku pārklājumu [19]. Taču nevienā no konvenciju nosacījumiem nav noteikts, ka zemes tīkla ekspluatācija ir uzskatāma par sabiedrisku pakalpojumu. Tāpēc Komisija uzskata, ka konvenciju saturā nav pietiekami skaidri noteikta sabiedriskā pakalpojuma saistību darbības joma, tāpēc, pamatojoties uz tām, nevar apgalvot, ka pārraide, izmantojot zemes tīklu, ir sabiedrisks pakalpojums.

(125) Tādējādi attiecīgā pasākuma atbilstība pirmajam *Altmark* noteikumam nav pierādīta.

(126) Spriedumā *Altmark* lietā noteiktie kritēriji ir kumulatīvi, t.i., lai pasākumu neuzskatītu par valsts atbalstu, tam jāatbilst visiem kritērijiem. Ja pasākums neatbilst pirmajam kritērijam, finansējums, ko publiskajam uzņēmumam *Itelazpi* piešķīra Basku iestādes, nav uzskatāms par kompensāciju par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojuma sniegšanu."

21. Apstrīdētā lēmuma 172. apsvērumā ar virsrakstu "LESD 106. panta 2. punkts" ir noteikts:

"Uz LESD 106. panta 2. punktā paredzēto izņēmumu, ko var piemērot valsts izmaksātai kompensācijai par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas izmaksām, šajā lietā nevar atsaukties ne vispārīgi, nedz arī attiecībā uz Basku zemi. Komisija uzskata, ka valsts (vai reģionālajām) iestādēm skaidri jādefinē [PVTN] un tā sniegšana jāuztic konkrētam uzņēmumam. Kā novērtēts 119.–122. apsvērumā, tiek uzskatīts, ka Spānija un Basku iestādes nav skaidri definējušas zemes platformas ekspluatāciju kā sabiedrisku pakalpojumu."

18 "[2003. gada 3. novembra Vispārējā telekomunikāciju likuma 32/2003] II pielikumā sniegtas precīzas un tehnoloģiski neitrālas telesakaru un elektronisko sakaru tīkla definīcijas."

19 "Konvenciju 6. un 7. apsvērums un 5. pants."

Pārsūdzētie spriedumi

22. Lietās, kurās ir pasludināts Vispārējās tiesas 2015. gada 26. novembra spriedums *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902), 2015. gada 26. novembra spriedums *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900) un 2015. gada 26. novembra spriedums *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898), prasītāji ir izvirzījuši pamatu par LESD 107. panta 1. punkta pārkāpumu, jo Komisija esot kļūdaini konstatējusi, ka pastāv valsts atbalsts.

23. Vispārējā tiesa šo pamatu noraidīja kā nepamatotu.

24. Vispārējā tiesa it īpaši noraidīja prasītāju argumentāciju par to, ka apstrīdēto pasākumu nevar uzskatīt par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, jo saņēmējiem neesot piešķirta ekonomiska priekšrocība, ciktāl esot izpildīti spriedumā *Altmark* paredzētie nosacījumi.

25. Lietā, kurā ir pasludināts Vispārējās tiesas 2015. gada 26. novembra spriedums *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899), prasītājs pakārtoti ir izvirzījis pamatu saistībā ar LESD 106. panta 2. punkta un 29. protokola pārkāpumu.

26. Vispārējā tiesa šo pamatu noraidīja kā nepamatotu.

27. Šajās četrās lietās Vispārējā tiesa tostarp lēma, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka tad, ja attiecīgais pakalpojums nav skaidri un precīzi definēts kā sabiedriskais pakalpojums, sprieduma *Altmark* pirmais kritērijs nav izpildīts [20].

28. Turklāt lietā, kurā ir pasludināts Vispārējās tiesas 2015. gada 26. novembra spriedums *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901), Vispārējā tiesa noraidīja pakārtoti izvirzīto pamatu saistībā ar LESD 106. panta 2. punkta pārkāpumu. Tostarp tā lēma, ka prasītāji neesot pierādījuši, ka Komisija ir kļūdaini uzskatījusi, ka, tā kā zemes tīkla ekspluatēšanas pakalpojums nav skaidri definēts kā sabiedriskais pakalpojums, sprieduma *Altmark* pirmais nosacījums nav izpildīts [21].

29. Visbeidzot, lietā, kurā ir pasludināts Vispārējās tiesas 2015. gada 26. novembra spriedums Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891), Vispārējā tiesa noraidīja pamatu saistībā ar LESD 107. panta 1. punkta pārkāpumu. Ar šo pamatu Spānijas Karaliste it īpaši apgalvoja, ka aplūkotais pasākums ir PVTN un ka sprieduma *Altmark* pirmais nosacījums ir izpildīts. 2015. gada 26. novembra sprieduma Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891) 75. punktā Vispārējā tiesa lēma, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka tad, ja zemes tīkla ekspluatēšanas pakalpojums nav skaidri un precīzi definēts kā sabiedriskais pakalpojums, sprieduma *Altmark* pirmais kritērijs nav izpildīts.

Tiesvedība Tiesā

30. Ar Tiesas 2017. gada 28. marta lēmumu lietas *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi* /Komisija (C-66/16 P), *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (C-67/16 P), *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (C-68/16 P), kā arī *Cellnex Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (C-69/16 P) tika apvienotas mutvārdu procedūras nolūkos un sprieduma taisīšanai.

20 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 79. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 80. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 119. punkts), un 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 110. punkts).

21 Skat. šo secinājumu 4. zemsvītras piezīmi.

31. Šajās lietās Basku zemes autonomā kopiena un *Itelazpi*, Katalonijas autonomā kopiena un *CTTI*, *Navarra de Servicios y Tecnologías*, *Cellnex Telecom* un *Retevisión I*, *SES Astra* un Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus.

32. Turklāt lietā C-70/16 P Galisijas autonomā kopiena un *Retegal*, *SES Astra* un Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus. Visbeidzot, lietā C-81/16 P Spānijas Karaliste un Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus.

33. Šīs tiesvedības rakstveida daļas beigās Tiesa saskaņā ar Tiesas reglamenta 76. panta 2. punktu uzskatīja, ka ir pietiekami informēta par sešām apelācijas sūdzībām, lai taisītu spriedumu bez tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai.

Lietas dalībnieku argumenti

Par apvienotajām lietām no C-66/16 P līdz C-69/16 P[22]

34. Šīs apelācijas sūdzības ir balstītas uz vienu pamatu, kam ir sešas daļas. Kā norādīts šo secinājumu 2. punktā, savos secinājumos es koncentrēšos uz vienīgā pamata pirmo un otro daļu.

35. Vienīgā pamata pirmajā daļā prasītāji pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir kļūdaini piemērojusi Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru Komisija dalībvalsts paredzētu PVTN definīciju var apstrīdēt vienīgi acīmredzamas kļūdas gadījumā[23].

36. Prasītāji apgalvo, ka, lai apstiprinātu Komisijas vērtējumu, Vispārējai tiesai būtu bijis jābalstās uz vienīgo pamatu, ka Spānijas iestāžu formulētā attiecīgā PVTN definīcija neesot pietiekami "skaidra un precīza", tomēr nenolemjot, ka šī definīcija būtu "acīmredzami kļūdaina". Gluži pretēji, Vispārējā tiesa neapstrīdēja ne to, ka pastāv tirgus nepilnība, ne to, ka attiecīgā darbība varētu tikt klasificēta kā PVTN.

37. Tā rīkojoties, Vispārējā tiesa būtu acīmredzami pārsniegusi acīmredzamas kļūdas pārbaudes robežas, kas noteiktas LESD 14. pantā, LESD 106. panta 2. punktā, LESD 107. panta 1. punktā un 26. protokolā.

38. Komisija uzskata, ka vienīgā pamata pirmā daļa ir neefektīva vai katrā ziņā nepamatota.

39. Tā atgādina, ka spriedumā *Altmark* ir prasība, ka valsts iestādei PVTN uzdevums attiecīgajam uzņēmējam ir jāuztic ar publiskās varas aktu, kurā ir skaidri definētas attiecīgās saistības[24]. Šajā gadījumā Vispārējā tiesa, pamatojoties uz tai iesniegtajiem dokumentiem, ir secinājusi, ka nevienā no tiem VDT tīkla ekspluatācija II zonā nav definēta kā PVTN ne valsts, ne reģionālā līmenī.

22 Lieta C-66/16 P *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi SA*, lieta C-67/16 P *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya* (*CTTI*), lieta C-68/16 P *Navarra de Servicios y Tecnologías* un lieta C-69/16 P *Cellnex Telecom SA* un *Retevisión I SA*.

23 It īpaši skat. rīkojumu, 2015. gada 11. februāris, *Orange*/Komisija (C-621/13 P, nav publicēts, EU:C:2015:114), kā arī spriedumus, 2005. gada 15. jūnijs, *Olsen*/Komisija (T-17/02, EU:T:2005:218, 216. punkts), un 2008. gada 12. februāris, *BUPA* u.c./Komisija (T-289/03, EU:T:2008:29, 166.–169. punkts).

24 Spriedumi, 2014. gada 11. jūlijs, *DTS Distribuidora de Televisión Digital*/Komisija (T-533/10, EU:T:2014:629, 117. punkts), un 2014. gada 16. jūlijs, *Zweckverband Tierkörperbeseitigung*/Komisija (T-309/12, nav publicēts, EU:T:2014:676, 170. punkts).

40. Tādējādi Komisija apgalvo, ka, pirms tiek izskatīts jautājums par to, vai pastāv vai nepastāv acīmredzama kļūda PVTN definēšanā un piešķiršanā, Vispārējai tiesai vajadzēja noteikt, vai pastāv viens (vai vairāki) valsts varas akts(-i) saskaņā ar kuru (vai kuriem) operatoram ir uzticēts PVTN uzdevums, bet tas šajā gadījumā nenotika. Tādējādi Vispārējai tiesai nevar pārmest, ka tā būtu kļūdaini piemērojusi acīmredzamās kļūdas kritēriju, jo Vispārējā tiesa pārbaudīja vien to, vai ir bijuši izpildīti judikatūrā šajā sakarā noteiktie minimālie nosacījumi.

41. *SES Astra* uzskata, ka pamata pirmā daļa ir nepieņemama un katrā ziņā nepamatota.

42. Patiesībā prasītāji ar šo pirmo daļu apstrīd vien Vispārējās tiesas veiktu faktisko vērtējumu, kurš nevar būt apelācijas sūdzības priekšmets. *SES Astra* uzskata, ka jautājums par to, vai ir izpildīts sprieduma *Altmark* pirmais nosacījums, ir faktu jautājums, kas ir jāizskata Vispārējai tiesai, jo Tiesas kompetencē šādā gadījumā ir vienīgi noteikt, vai Vispārējā tiesa nav sagrozījusi attiecīgo valsts tiesību aktu formulējumu, nav izdarījusi konstatējumus, kuri acīmredzami ir pretrunā to saturam, un, ar nolūku konstatēt attiecīgo valsts tiesību aktu saturu, nav piešķīrusi elementu kopumam neatbilstīgu apjomu, salīdzinot ar citiem elementiem [25].

43. Sava vienīgā pamata otrajā daļā prasītāji apgalvo, ka attiecīgie spriedumi esot nekonsekventi, ciktāl Vispārējā tiesa tajos ir uzskatījusi, ka, lai tiktu ņemta vērā plašā rīcības brīvība, kas piešķirta dalībvalstīm, konkrētas tehnoloģijas izvēlei ir jābūt iekļautai pašā PVTN definīcijā [26], taču pati tajos ir lēmusi, ka, definējot VDT ekspluatācijas pakalpojumus kā PVTN, Spānijas iestādes nedrīkstot diskriminēt pārējās platformas [27].

44. Katrā ziņā prasītāji uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nolemjot, ka attiecīgā PVTN definīcija neesot pietiekami skaidra un precīza, jo tajā neesot minēta konkrēta tehnoloģija. Plašā rīcības brīvība, kas saskaņā ar līgumu ir piešķirta dalībvalstīm, ļauj tām ne tikai "definēt" PVTN, bet arī tos "nodrošināt, pasūtīt un organizēt", kā turklāt Vispārējā tiesa skaidri ir norādījusi minētajos spriedumos [28]. Šī rīcības brīvība izriet no 26. protokola un 29. protokola, kā arī no Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūras [29].

45. Prasītāji uzskata, ka dalībvalstis var ne tikai izvēlēties PVTN definīcijā iekļaut šā pakalpojuma sniegšanas kārtību, bet arī to nodrošināt vai organizēt saskaņā ar kārtību, kādu dalībvalstis uzskata par piemērotu, un Komisija nevar šo izvēli apšaubīt. Tādējādi, ierobežojot minēto dalībvalstu rīcības brīvību līdz PVTN definēšanai vien, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Šajā ziņā Vispārējā tiesa pati esot lēmusi, ka apstrīdētajā lēmumā esot pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, ciktāl tajā ir uzskatīts, ka virszemes tehnoloģijas iekļaušana PVTN definīcijā katrā ziņā ir bijusi attiecīgās dalībvalsts iestāžu acīmredzama kļūda vērtējumā.

25 Spriedums, 2011. gada 5. jūlijs, *Edwin*/ITSB (C-263/09 P, EU:C:2011:452, 53. punkts).

26 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 54., 55., 58., 62., 75., 77. un 78. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 54., 55., 58., 62., 75., 77. un 78. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 89.–119. punkts), un 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 83., 84., 87. un 109. punkts).

27 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 77. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 78. punkts), un 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 105. punkts).

28 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 50. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 50. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 97. punkts), un 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 79. punkts).

29 Saistībā ar Tiesas judikatūru prasītāji citē it īpaši spriedumus, 1997. gada 23. oktobris, Komisija/Nīderlande (C-157/94, EU:C:1997:499, 54.–65. punkts); 1997. gada 23. oktobris, Komisija/Francija (C-159/94, EU:C:1997:501, 101.–108. punkts); 1999. gada 21. septembris, *Brentjens'* (no C-115/97 līdz C-117/97, EU:C:1999:434, 104. punkts), kā arī 2010. gada 20. aprīlis, *Federutility* u.c. (C-265/08, EU:C:2010:205, 29. punkts).

46. Tāpēc prasītāji apgalvo, ka Vispārējai tiesai ir bijis jāpieprasa Komisijai, lai tā, pirmkārt, pārbaudītu, vai dalībvalsts ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu attiecīgajā PVTN definīcijā, neatkarīgi no tā, vai tajā bija skaidri izklāstīta šā pakalpojuma sniegšanas konkrētā kārtība. Otrkārt, bija jāveic pārbaude saistībā ar jautājumu par to, vai, izvēloties minētā pakalpojuma, šajā gadījumā – virszemes tehnoloģiju, sniegšanas konkrēto formu, šī dalībvalsts ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu.

47. Komisija uzskata, ka arguments, uz kuru balstīta šī otrā daļa, ir neefektīvs, jo tas ir pretrunā Vispārējās tiesas konstatējumam, saskaņā ar kuru Spānijas iestādes nevar atsaukties uz PVTN esamību, ja nav piešķiršanas akta, kas atbilst Savienības tiesībām, ar kuru dažiem uzņēmumiem tiek uzticēts uzdevums II zonā nodrošināt VDT tīkla ekspluatācijas pakalpojumu [30].

48. Turklāt Komisija uzskata, ka dalībvalstu plašo rīcības brīvību definēt to, ko tās uzskata par PVTN, ierobežo pienākums ievērot Savienības vispārējos tiesību principus [31], kā arī samērīguma kritēriju [32]. Tādējādi, kā Vispārējā tiesa [33] ir pamatoti lēmusi, šī brīvība nav neierobežota un to nevar patvaļīgi izmantot tikai, lai konkrētai nozarei, piemēram, telekomunikāciju nozarei, varētu nepiemērot konkurences noteikumus [34].

49. Arī *SES Astra* uzskata, ka otrā daļa ir neefektīva, jo valsts tiesību aktos virszemes platformas nodrošināšana II zonā nav skaidri definēta kā PVTN. Turklāt, ciktāl ar šo daļu tiek apstrīdēts Vispārējās tiesas veikts faktu konstatējums, tā ir arī nepieņemama.

50. *Pakārtoti SES Astra* apgalvo, ka prasītāji nepareizi interpretē aplūkotos spriedumus [35], jo tie apgalvo, ka Vispārējā tiesa dalībvalstu rīcības brīvību ir atzinusi vienīgi tiktāl, ciktāl tā attiecas uz PVTN definīciju, nevis tā nodrošināšanu, izpildi vai organizēšanu. Turklāt judikatūra, kuru prasītāji ir minējuši, lai pamatotu dalībvalstu rīcības brīvību, organizējot PVTN [36], šajā gadījumā neesot atbilstīga. Visbeidzot, *SES Astra* norāda, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru dalībvalstu plašo rīcības brīvību ierobežo Savienības vispārējo tiesību principu ievērošana [37]. Tādējādi, ja tās nolemtu PVTN definīcijā iekļaut konkrētu tehnoloģiju, dalībvalstu iestādēm būtu jāpārliecinās par šo principu ievērošanu un it īpaši, kā ir lēmusi Vispārējā tiesa [38], par tehnoloģiskās neitralitātes principa ievērošanu.

30 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 54., 55., 58. un 59. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 54., 55., 58. un 59. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 101., 102. un 105. punkts), un 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 83., 84., 87. un 88. punkts).

31 Spriedums, 2010. gada 20. aprīlis, *Federutility* u.c. (C-265/08, EU:C:2010:205, 33. punkts).

32 Spriedums, 2011. gada 21. decembris, *ENEL* (C-242/10, EU:C:2011:861, 50. un 55. punkts).

33 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 51. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 51. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 98. punkts), un 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 80. punkts).

34 Spriedums, 2008. gada 12. februāris, *BUPA* u.c./Komisija (T-289/03, EU:T:2008:29, 168. punkts).

35 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 50. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 50. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 97. punkts), un 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 79. punkts).

36 Spriedumi, 1997. gada 23. oktobris, Komisija/Nīderlande (C-157/94, EU:C:1997:499, 58. un nākamie punkti); 1997. gada 23. oktobris, Komisija/Itālija (C-158/94, EU:C:1997:500, 54. un nākamie punkti), un 1997. gada 23. oktobris, Komisija/Francija (C-159/94, EU:C:1997:501, 101. un nākamie punkti).

37 Spriedumi, 2010. gada 20. aprīlis, *Federutility* u.c. (C-265/08, EU:C:2010:205, 29. punkts), kā arī 2011. gada 21. decembris, *ENEL* (C-242/10, EU:C:2011:861, 50. un 55. punkts).

38 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 77. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 78. punkts), un 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 105. punkts).

Par lietu C-70/16 P "Comunidad Autónoma de Galicia, Redes de Telecomunicación Galegas Retegal SA" pret Eiropas Komisiju

51. Šī apelācijas sūdzība ir balstīta uz četriem pamatiem. Kā ir norādīts šo secinājumu 2. punktā, savos secinājumos es koncentrēšos uz ceturtā pamata pirmo un otro daļu.

52. Ceturtā pamata pirmā daļa ir saistīta ar kļūdu tiesību piemērošanā, jo neesot ņemta vērā rīcības brīvība, kāda ir dalībvalstīm, definējot PVTN.

53. Šajā sakarā prasītāji apgalvo, ka Vispārējā tiesa principā ir vien izslēgusi, ka virszemes digitālās televīzijas tīkla ekspluatāciju varētu definēt kā sabiedrisko pakalpojumu. Tie uzskata, ka Vispārējā tiesa neesot analizējusi Karaļa dekrēta Nr. 944/2005 divpadsmito papildu nosacījumu, lai varētu noteikt, vai ir izpildīti spriedumā *Altmark* prasītie nosacījumi, lai atbalsta pakalpojumu II zonā varētu definēt kā sabiedrisko pakalpojumu. Prasītāji norāda, ka Karaļa dekrēts Nr. 944/2005 pilnvaro teritoriālās administrācijas īstenot minēto darbību, kas pretējā gadījumā tām būtu liegta. Šī valsts tiesību norma visbeidzot paredz reālas publiskās varas piešķiršanu ar mērķi nodrošināt sabiedrisko pakalpojumu. Tie norāda, ka sabiedriskā pakalpojuma uzdevums vēlāk tika konkretizēts secīgos aktos, "izmantojot: i) partnerības pamatkonvenciju un tās papildinājumu, kas vēlāk tika noslēgts starp valsts vispārējo administrāciju un Galisijas autonomo kopienu digitalizācijas procesa ietvaros, un pēc tam izmantojot ii) sadarbības līgumus, kas parakstīti starp Galisijas autonomo kopienu un dažādām II zonas kopienām [..]".

54. Prasītāji apgalvo, ka pakalpojums, kāds tas bija plānots un kādu to sniedza ar nosacījumiem, kas paredzēti Karaļa dekrēta Nr. 944/2005 divpadsmitajā papildu noteikumā un sadarbības starp administrācijām līgumos, ir sabiedriskais pakalpojums, kuru nodrošina II zonas teritoriālās valsts iestādes un kurš tādējādi Savienības līmenī ir PVTN. Tie norāda, ka saskaņā ar oficiālajiem aktiem sabiedriskā pakalpojuma uzdevums tiek uzticēts pašvaldībām, sadarbojoties ar autonomo kopienu. Tie skaidro, ka Galisijas valsts iestāžu iejaukšanās nav bijusi ne tāda, lai, iespējams, tiktu izveidots tīkls, kas spētu veikt komerciālu darbību, ne tāda, lai ekspluatētu tādējādi izveidotu tīklu, bet gan, lai pielāgotu pašvaldībām piederošo analogo centrāļu tīklu, lai tās saviem iedzīvotājiem varētu turpināt nodrošināt televīzijas signāla atbalsta pakalpojumu ar nosacījumiem, kas paredzēti Karaļa dekrēta Nr. 944/2005 divpadsmitajā papildu noteikumā.

55. Attiecībā uz jautājumu par to, vai oficiālajos aktos ir pietiekami definētas sabiedrisko pakalpojumu saistības, prasītāji norāda, ka Karaļa dekrēta Nr. 944/2005 divpadsmitajā papildu noteikumā ir precizēts, ka pakalpojuma, kura nodrošināšana ir uzticēta teritoriālajām administrācijām, būtība ir "saviem iedzīvotājiem nodrošināt virszemes digitālās televīzijas apraides pakalpojumu". Tie piebilst, ka arī sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma saistošais un vispārējais raksturs nerada nekādas šaubas attiecībā uz oficiālajiem aktiem, ar kuriem prasītājiem ir uzticēts attiecīgais pakalpojums.

56. Tie norāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība definēt, ko tās uzskata par PVTN, un šo definīciju Komisija var apšaubīt tikai "acīmredzamas kļūdas" gadījumā [39]. Prasītāji norāda, ka Vispārējās tiesas veiktā pārbaudē par Komisijas vērtējumu noteikti ir jāņem vērā šis ierobežojums. Šajā pārbaudē tomēr ir jānodrošina, ka tiek ievēroti atsevišķi minimālie kritēriji, it īpaši kritērijs par valsts varas akta esamību, ar ko attiecīgajiem uzņēmējiem tiek piešķirts PVTN uzdevums [40], kā arī kritērijs par šī uzdevuma universālo un obligāto raksturu [41].

39 Spriedums, 2012. gada 7. novembris, *CBI*/Komisija (T-137/10, EU:T:2012:584).

40 Spriedumi, 2012. gada 7. novembris, *CBI*/Komisija (T-137/10, EU:T:2012:584, 100. un 101. punkts), kā arī 2008. gada 12. februāris, *BUPA* u.c./Komisija (T-289/03, EU:T:2008:29, 181. punkts un tajā minētā judikatūra).

41 Spriedumi, 2012. gada 7. novembris, *CBI*/Komisija (T-137/10, EU:T:2012:584, 101. punkts), kā arī 2008. gada 12. februāris, *BUPA* u.c./Komisija (T-289/03, EU:T:2008:29, 172. punkts un tajā minētā judikatūra).

57. Prasītāji uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pārsniegusi kontroles robežas un ka ir pieļautas acīmredzamas kļūdas, kuru dēļ tika secināts, ka nepastāv publiskās varas akts, kas piešķirtu sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu. Tādējādi Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā un ir pārkāpusi diskrecionāro varu un rīcības brīvību, kāda ir dalībvalstīm, definējot PVTN.

58. Prasītāji arī norāda, ka "valsts, reģionālo un vietējo iestāžu lielā rīcības brīvība, nodrošinot, pasūtot un organizējot" šos pakalpojumus, ir formulējums, kas atkārtots 26. protokolā, kuru Vispārējā tiesa savukārt ir atkārtojusi 2015. gada 26. novembra sprieduma *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901) 95. punktā.

59. Prasītāji uzskata, ka rīcības brīvība, kas dalībvalstīm atzīta saskaņā ar līgumu, ietver gan pilnvaras "definēt", gan "nodrošināt, pasūtīt un organizēt" minētos pakalpojumus, kas piešķir valsts iestādēm arī tiesības izvēlēties veidu, kādā tiek sniegti šie pakalpojumi, tostarp izvēloties noteiktu atbalsta platformu, un tādējādi lietderīgi izvēlēties Galisijas reģionālo un vietējo iestāžu publiskās intervences veidu. Šajā ziņā tie uzskata, ka attiecīgā sprieduma 95. punktā rīcības brīvība ir atzīta tīri formāli, jo Vispārējā tiesa šo brīvību neatspoguļoja, konkrēti piemērojot gadījumam šajā lietā, tādā apmērā, kāds tai paredzēts līgumā, tādējādi to sagrozot, atņemot tai saturu un neņemot to vērā.

60. Attiecībā uz ceturtā pamata pirmo daļu Komisija it īpaši norāda, ka prasītāji neapstrīd Vispārējās tiesas konstatējumu 2015. gada 26. novembra sprieduma *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal* /Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901) 110. punktā, ka prasītāji "nav varējuši noteikt, kādi pienākumi attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu būtu tikuši uzlikti VDT tīkla izmantotājiem vai nu ar Spānijas likumu, vai arī ekspluatācijas līgumiem, nemaz nerunājot par minētā pierādīšanu". Komisija uzskata, ka ar šo konstatējumu (kas apelācijas sūdzībā netiek kritizēts un kas ietver pierādījumu vērtības novērtējumu) vien pietiek, lai izslēgtu to, ka varētu būt izpildīts sprieduma *Altmark* pirmais nosacījums, kas turklāt ir nepieciešams, lai piemērotu LESD 106. panta 2. punktu.

61. *SES Astra* apgalvo, ka ceturtā pamata pirmā daļa ir neefektīva, jo, tā kā valsts tiesību aktos nav skaidri definēts, ka attiecīgais pakalpojums ir PVTN, jautājums par dalībvalstīm paredzēto rīcības brīvību nav būtisks. Turklāt prasītāju argumentu mērķis patiesībā ir apstrīdēt Vispārējās tiesas veikto faktisko vērtējumu attiecībā uz sprieduma *Altmark* pirmo nosacījumu, tāpēc tie apelācijas stadijā ir nepieņemami.

62. Pakārtoti, pieņemot, ka Tiesa pirmo daļu pasludinātu par pieņemamu, *quod non*, *SES Astra* uzskata, ka tā ir nepamatota, ņemot vērā, ka Vispārējā tiesa dalībvalstīm rīcības brīvību ir atzinusi ne tikai attiecībā uz PVTN definēšanu, bet arī uz šo pakalpojumu nodrošināšanu, izpildi un organizēšanu [42]. Sprieduma *Altmark* [43] pirmais nosacījums papildus tam, ka attiecīgās dalībvalstis definē PVTN, paredz arī to, ka saņēmējam uzņēmumam jābūt uzdotām arī sabiedrisko pakalpojumu saistībām, kas šajā gadījumā tā nav. *SES Astra* uzsver, ka katrā ziņā attiecīgā dalībvalsts nevar īstenot savu rīcības brīvību, definējot PVTN, tādā veidā, kas būtu pretrunā Savienības tiesību vispārējiem principiem [44] un it īpaši tehnoloģiskās neitralitātes principam.

63. Ceturtā pamata otrā daļa ir saistīta ar to, ka Vispārējā tiesa, pārbaudot valsts tiesību normas, kurās definēts attiecīgais PVTN, iespējams, nav ņēmusi vērā acīmredzamas kļūdas apjomu.

42 Attiecīgā sprieduma 95. punkts.

43 Skat. šo secinājumu 4. zemsvītras piezīmi.

44 Spriedums, 2010. gada 20. aprīlis, *Federutility* u.c. (C-265/08, EU:C:2010:205, 29. punkts), kā arī 2011. gada 21. decembris, *ENEL* (C-242/10, EU:C:2011:861, 50. punkts).

64. Prasītāji pārmet Vispārējai tiesai, ka tā savu vērtējumu ir attiecinājusi vienīgi uz faktu, ka nepastāv attiecīgā PVTN skaidra un precīza definīcija, 2015. gada 26. novembra sprieduma *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901) 112. punktā [45] nenoteikdama, vai Spānijas iestāžu paredzētā šī pakalpojuma definīcija ir acīmredzami kļūdaina. Tie uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, neņemot vērā to, ka dalībvalstu rīcības brīvība ļauj tām izvēlēties konkrētu PVTN īstenošanas veidu, piemēram, šajā gadījumā – zemes platformu. Šajā ziņā prasītāji norāda uz pretrunu ar 2015. gada 26. novembra sprieduma *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902) 78. punktu, kurā Vispārējā tiesa ir lēmusi, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 121. punktā ir kļūdaini konstatējusi Spānijas iestāžu acīmredzamu kļūdu, definējot attiecīgo PVTN. Tādējādi prasītāji apgalvo, ka, tā kā pastāv tirgus nepilnība attiecīgajā zonā un universāluma mērķis, kas paredzēts attiecīgajās valsts tiesībās, šo pakalpojumu definīcijā bija iekļauti būtiskie elementi to definēšanai kā PVTN.

65. Komisija uzskata, ka ceturtā panta otrā daļa apelācijas sūdzības stadijā ir nepieņemama. Pirmkārt, tā apgalvo, ka prasītāji apstrīdētā lēmuma [46] 121. apsvērumu pirmajā instancē nekādi nav kritizējuši un ka Vispārējai tiesai nav bijis pēc savas ierosmes jāpārbauda šis apstrīdētā lēmuma aspekts. Otrkārt, šī iestāde apgalvo, ka lietas dalībnieks nevar grozīt strīda priekšmetu, Tiesā pirmo reizi izvirzot pamatu, kādu tas būtu varējis izvirzīt Vispārējā tiesā, jo tādējādi Tiesai būtu jāizskata daudz plašāks strīds nekā tas, kuru ir izskatījusi Vispārējā tiesa. Katrā ziņā Komisija uzsver, ka pēc būtības prasītāju pamata otrā daļa "nav pieņemama", ņemot vērā to, ka it īpaši no Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūras izriet, ka dalībvalstu rīcības brīvība, organizējot PVTN, nevar tikt īstenota tādā veidā, kas ir pretrunā tehnoloģiskās neitralitātes principam [47].

66. To pašu iemeslu dēļ, kādus ir minējusi Komisija, *SES Astra* galvenokārt uzskata, ka šī ceturtā pamata daļa ir acīmredzami nepieņemama. Turklāt gadījumā, ja Tiesa nolemtu, ka attiecīgais PVTN ir bijis skaidri definēts, tā uzskata, ka, to definējot, Spānijas iestādes katrā ziņā ir pieļāvušas acīmredzamu kļūdu vērtējumā attiecībā uz tehnoloģisko neitralitāti. Šajā ziņā Komisija ir juridiski pietiekami pamatojusi secinājumu par atbalsta saderību, kas ietverts apstrīdētā lēmuma 121. un 152.–167. apsvērumā.

67. Savā replikas rakstā prasītāji ir uzskatījuši, ka Komisijas un *SES Astra* paustie argumenti par iespējamo šīs daļas nepieņemamību neesot pamatoti. Tie uzskata, ka tiem nevar pārmest, ka tie neesot pirmajā instancē kritizējuši apsvērumus, kas iekļauti apstrīdētā lēmuma 121. apsvērumā, jo šie apsvērumi neattiecas uz Galisiju, bet gan uz Basku zemi.

Par lietu C-81/16 P Spānijas Karaliste pret Eiropas Komisiju

68. Šī apelācijas sūdzība ir balstīta uz diviem pamatiem. Kā ir norādīts šo secinājumu 2. punktā, savos secinājumos es koncentrēšos uz pirmā pamata pirmo daļu.

69. Pirmais pamats ir saistīts ar kļūdu tiesību piemērošanā saistībā ar kontroli, kāda ir dalībvalstīm, definējot un piemērojot PVTN.

70. Pirmā pamata pirmajā daļā Spānijas Karaliste kritizē 2015. gada 26. novembra sprieduma Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891) 53.–78. punktu, kuros ir atkārtota Vispārējās tiesas argumentācija par sprieduma *Altmark* pirmo nosacījumu.

45 Kas ir tāds pats kā apstrīdētā lēmuma 121. apsvērums un šo secinājumu 20. punkts.

46 Skat. šo secinājumu 20. punktu.

47 Spriedums, 2008. gada 15. aprīlis, *Nuova Agricast* (C-390/06, EU:C:2008:224, 50. un 51. punkts).

71. Spānijas Karaliste apgalvo, ka šī argumentācija ir balstīta uz trim kļūdainām premisām. Pirmkārt, Vispārējā tiesa ir lēmusi, ka papildus atbilstošajām tiesību normām nav jāņem vērā Spānijas iestāžu aktu kopums, ar kuru attiecīgajiem operatoriem tiek uzdots īstenot sabiedriskā pakalpojuma saistības. Otrkārt, Vispārējā tiesa ir lēmusi, ka Spānijas Karaliste tai nav iesniegusi nevienu līgumu, ar kuru tiktu noteiktas sabiedrisko pakalpojumu saistības. Treškārt, Vispārējā tiesa uzskata, ka neviena cita autonomā kopiena, izņemot Basku zemi, nav iesniegusi argumentāciju, kas pierādītu, ka zemes tīkla izmantošana ir sabiedrisks pakalpojums.

72. Pirmkārt, Vispārējās tiesas veiktā atbilstošo tiesību normu analīze esot acīmredzami kļūdaina. 2003. gada 3. novembra Vispārējā telekomunikāciju likumā 32/2003 radio un televīzijas tīkla ekspluatācija esot skaidri definēta kā PVTN, un, ņemot vērā judikatūru, neesot iespējams neņemt vērā šā likuma nozīmi tādēļ, ka tas ir piemērojams visiem, nevis dažiem šīs nozares operatoriem [48].

73. Otrkārt, valsts tiesību aktos un Spānijas iestāžu noslēgtajos līgumos ir ne vien definēts PVTN un tā izpilde uzticēta atsevišķiem operatoriem, bet ir izdarīta arī nepārprotama atsauce uz virszemes tehnoloģiju. Komisija [49] un Vispārējā tiesa būtu varējušas ņemt vērā šos aktus, secinot, ka pastāv valsts atbalsts.

74. Šajā ziņā Spānijas Karaliste apgalvo, ka pierādījumi, kurus var sniegt tiesvedības tiesā ietvaros, šajā gadījumā – līgumi, ar kuriem tiek uzliktas sabiedriskā pakalpojuma saistības, nav būtiski, lai veiktu Komisijas lēmuma likumības pārbaudi [50]. Turklāt starp procesuālajām saistībām, kuras jāievēro, ir arī Komisijas pienākums rūpīgi un objektīvi pārbaudīt visus būtiskos elementus un pamatot savu lēmumu [51]. Šī dalībvalsts uzskata, ka šajā gadījumā Komisijai bija jāņem vērā uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus, kuri, kā turklāt izriet no atbalsta pasākuma apraksta, kāds ir iekļauts apstrīdētajā lēmumā [52], ir šo pasākumu neatņemama sastāvdaļa.

75. Treškārt, Spānijas Karaliste norāda, ka Vispārējā tiesa nevarot apgalvot, ka neviena cita autonomā kopiena, izņemot Basku zemi, neesot pierādījusi, ka zemes tīkla ekspluatācija ir uzskatāma par PVTN, jo no apstrīdētā lēmuma izriet, ka Komisija ir pārbaudījusi 82 uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus paraugus, lai izvērtētu atbalsta saderīgumu [53].

76. Spānijas Karaliste uzskata, ka Vispārējā tiesa "nav pārbaudījusi, vai Komisija bija izvērtējusi visus būtiskos aspektus, lai varētu novērtēt sabiedriskā pakalpojuma definēšanu. Kā ir norādīts prasības pieteikumā [Vispārējai tiesai], kad tā izvērtēja lietas materiālus šajā lietā, Komisija neveica detalizētu pārbaudi, kuras beigās tā nonāktu pie secinājuma, vai uzņēmumam ir vai nav bijis uzticēts vispārējas nozīmes uzdevums. Proti, tā nav pārbaudījusi, vai dalībvalsts ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu, īstenojot savu rīcības brīvību, piešķirot attiecīgo uzdevumu".

77. Replikā Spānijas Karaliste norāda, ka apelācijas sūdzības pirmā pamata pirmā daļa attiecas uz Vispārējās tiesas atteikumu pārbaudīt, vai Komisija ir pareizi izvērtējusi visus būtiskos aspektus, lai varētu novērtēt sabiedriskā pakalpojuma definēšanu. Dalībvalsts uzskata, ka Komisija, kad tā izvērtēja lietas materiālus šajā lietā, neveica detalizētu pārbaudi, kas tai ļautu noteikt, vai uzņēmumam ir vai nav bijis uzticēts vispārējas nozīmes uzdevums. Spānijas Karaliste uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, nepārbaudot, vai Komisija ir veikusi šādu analīzi.

78. Komisija uzskata, ka pirmā pamata pirmā daļa ir neefektīva un katrā ziņā nepieņemama un nepamatota.

48 Spriedums, 2008. gada 12. februāris, *BUPA* u.c./Komisija (T-289/03, EU:T:2008:29, 179.–183., 188. un 189. punkts).

49 Skat. apstrīdētā lēmuma 23.–36. apsvērumu.

50 Spriedums, 2012. gada 15. marts, *Ellinika Nafpigeia*/Komisija (T-391/08, nav publicēts, EU:T:2012:126, 175. punkts).

51 Spriedums, 2007. gada 22. novembris, Spānija/*Lenzing* (C-525/04 P, EU:C:2007:698, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).

52 Skat. apstrīdētā lēmuma 23.–36. apsvērumu.

53 Skat. apstrīdētā lēmuma 29. zemsvītras piezīmi.

79. Pirmkārt, Komisija uzskata, ka Spānijas Karalistes kritika attiecas uz 2015. gada 26. novembra sprieduma Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891) *ad abundantiam* motīvu, līdz ar to minētā daļa ir neefektīva. Šajā ziņā Vispārējā tiesa 2015. gada 26. novembra sprieduma Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891)[54], kurš nav apelācijas sūdzības priekšmets, 74. punktā ir juridiski pietiekami pamatoti noraidījusi sprieduma *Altmark* pirmo nosacījumu.

80. Otrkārt, šī daļa esot arī nepieņemama, ciktāl šī dalībvalsts apstrīd Vispārējās tiesas veikto līgumu un valsts tiesību vērtējumu, kurš nav ticis pārbaudīts Tiesā. Šajā sakarā Spānijas Karaliste nav atsaukusies ne uz kādu valsts tiesību sagrozīšanu, un, lai gan tās argumenti būtu jāsaprot šādi, šī dalībvalsts ir vienīgi izteikusi apgalvojumus.

81. Treškārt, šī daļa esot arī nepamatota, jo Spānijas Karaliste Vispārējā tiesā nav iesniegusi nevienu pierādījumu, kas ļautu secināt, ka signāla izplatīšanas pakalpojumu, izmantojot noteiktu platformu, varētu uzskatīt par PVTN.

82. Šajā sakarā Komisija apgalvo, ka ne valsts tiesību akti, ne citi noteikumi vai Spānijas Augstākās tiesas judikatūra neļauj nonākt pie šāda secinājuma. Gluži pretēji, valsts tiesību aktos kā "sabiedriskais pakalpojums" tiek kvalificēts ierobežots pakalpojumu skaits, piemēram, telekomunikācijas valsts aizsardzībai un civilajai aizsardzībai vai telefonijas universālais pakalpojums. Komisija uzskata, ka termins "vispārējas nozīmes pakalpojums" 2003. gada 3. novembra Vispārējā telekomunikāciju likumā 32/2003 apzīmē saimniecisko darbību, kas ir nozīmīga kopienai, un tai nav noteikti jābūt saistītai ar sabiedriskā pakalpojuma uzdevumu Spānijas tiesību izpratnē, kā arī tai nav noteikti jābūt PVTN sprieduma *Altmark* pirmā nosacījuma vai LESD 106. panta 2. punkta izpratnē.

83. Turklāt šīs dalībvalsts argumentācija saistībā ar televīzijas raidorganizāciju pārklājuma pienākumu II zonā neļauj apšaubīt 2015. gada 26. novembra sprieduma Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891) 67. un 68. punktu.

84. Tāpat Spānijas Karalistes argumenti attiecībā uz to, ka, iespējams, nav ņemti vērā valsts līgumi, esot neefektīvi, jo tie attiecas uz 2015. gada 26. novembra sprieduma Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891) 71. punktu, kurā ir norādīts *ad abundantiam* motīvs. Turklāt Komisija uzskata, ka šī dalībvalsts likumības pārbaudi, kas Vispārējai tiesai jāveic prasības atcelt tiesību aktu ietvaros, jauc ar pārbaudi pēc savas ierosmes, kas tai nav jāveic[55]. Tādējādi Spānijas Karalistes apelācijas sūdzībā Vispārējai tiesai faktiski tiek pārmests, ka tā nav pēc savas ierosmes izvirzījusi pamatus vai pierādījumus, kurus minētā dalībvalsts pati nav minējusi Vispārējā tiesā. Tādējādi Vispārējās tiesas secinājumā nav pieļauta nekāda kļūda tiesību piemērošanā.

54 Skat. šo secinājumu 20. punktu.

55 Spriedumi, 2011. gada 8. decembris, *Chalkor*/Komisija (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 62.–66. punkts), un 2011. gada 8. decembris, *KME Germany* u.c./Komisija (C-389/10 P, EU:C:2011:816, 131.–133. punkts).

Vērtējums

Par saikni starp LESD 107. panta 1. punktu, spriedumu "Altmark" un LESD 106. panta 2. punktu

85. Dalībvalstu piešķirtām kompensācijām par sabiedrisko pakalpojumu [56] vai PVTN [57] sniegšanu ir jāatbilst normām, kuras Savienības likumdevējs ir noteicis LESD 107. un 108. pantā [58].

86. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru "atbalsta" kvalifikācija LESD 107. panta 1. punkta izpratnē ir atkarīga no visu šajā noteikumā paredzēto nosacījumu izpildes. Tādējādi, lai valsts pasākumu varētu kvalificēt kā valsts atbalstu, ir jābūt, pirmkārt, valsts intervencei vai valsts līdzekļu izmantošanai, otrkārt, šādai intervencei ir jābūt tādai, kas spēj iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm, treškārt, tai ir jāpiešķir priekšrocības atbalsta saņēmējam un, ceturtkārt, tai ir jārada vai jābūt spējīgai radīt konkurences izkropļojumus [59].

87. Tā kā šie nosacījumi ir kumulatīvi, valsts pasākumu nevar kvalificēt kā valsts atbalstu, ja viens no tiem nav izpildīts [60].

88. Attiecībā uz trešo nosacījumu, kas paredzēts LESD 107. panta 1. punktā, proti, saņēmējam uzņēmumam radītas priekšrocības pastāvēšanu, par valsts atbalstu tiek uzskatīti iejaukšanās pasākumi, kuri, lai kādā formā tie būtu, ir tādi, kas varētu tieši vai netieši sniegt labumu uzņēmumiem, vai arī ir uzskatāmi par ekonomisku priekšrocību, kuru saņēmējs uzņēmums nebūtu guvis parastos tirgus apstākļos [61].

89. Sprieduma *Altmark* 87. punktā Tiesa ir nospriedusi, ka, "ja valsts veiktais pasākums uzskatāms par kompensāciju, ko uzņēmums saņem, lai izpildītu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, jo šis uzņēmums faktisku finanšu labumu negūst un tādējādi pasākums nerada tam labvēlīgāku pozīciju konkurencē kā uzņēmumiem, kas konkurē ar šo uzņēmumu, [tad] uz šādu pasākumu [LESD 107. panta 1. punkts] neattiecas".

90. Tiesa uzskata, ka šāda kompensācija var netikt kvalificēta kā valsts atbalsts, ja ir izpildīti četri sprieduma *Altmark* [62] 89.–93. punktā paredzētie nosacījumi [63].

56 Šī terminoloģija ir lietota spriedumā *Altmark*.

57 Šī terminoloģija ir lietota LESD 106. panta 2. punktā. Jānorāda, ka PVTN jēdziens nav definēts LESD 14. pantā un 106. panta 2. punktā.

58 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *TDC* (C-327/15, EU:C:2016:974, 51. punkts). Manuprāt, jēdzieni "sabiedriskais pakalpojums" un "PVTN" ir savstarpēji aizstājami. 2016. gada 21. decembra spriedumā *TDC* (C-327/15, EU:C:2016:974, 51. punkts) Tiesa ir lēmusi, ka kompensācijas par PVTN nodrošināšanu var netikt kvalificētas kā valsts atbalsts, ja ir izpildīti visi četri spriedumā *Altmark* paredzētie nosacījumi. Šajā ziņā ir jāatzīmē, ka attiecīgajos spriedumos Vispārējā tiesa norāda, ka attiecībā uz sabiedriskā pakalpojuma jēdzienu sprieduma *Altmark* izpratnē prasītāji neapstrīd, ka tas atbilst PVTN jēdzienam LESD 106. panta 2. punkta izpratnē. Skat. spriedumus, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 49. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 49. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 96. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 78. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901, 94. punkts), un 2015. gada 26. novembris, Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891, 60. punkts).

59 Spriedums, 2016. gada 18. februāris, Vācija/Komisija (C-446/14 P, nav publicēts, EU:C:2016:97, 21. un 22. punkts).

60 Spriedums, 2017. gada 8. marts, *Viasat Broadcasting UK*/Komisija (C-660/15 P, EU:C:2017:178, 23. punkts).

61 Spriedums, 2016. gada 18. februāris, Vācija/Komisija (C-446/14 P, nav publicēts, EU:C:2016:97, 23. punkts).

62 Šos četrus nosacījumus skat. šo secinājumu 4. zemsvītras piezīmē.

63 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *TDC* (C-327/15, EU:C:2016:974, 52. punkts). Jānorāda, ka 2017. gada 8. marta sprieduma *Viasat Broadcasting UK*/Komisija (C-660/15 P, EU:C:2017:178) 25. punktā Tiesa ir nospriedusi, ka, ja ir izpildīti visi četri spriedumā *Altmark* paredzētie nosacījumi, "valsts iejaukšanās ir jāuzskata par kompensāciju, kas ir atlīdzība par pakalpojumiem, kurus saņēmējs uzņēmums sniedz, lai pildītu sabiedriskā pakalpojuma saistības, [tādējādi] realitātē šim uzņēmumam nav finansiālu priekšrocību un [..] minētā iejaukšanās [tam] nerada [..] izdevīgāku konkurences stāvokli, salīdzinot ar uzņēmumiem, kuri ar to konkurē, [un] šāda iejaukšanās nav LESD 107. panta 1. punkta darbības jomā". Turklāt 2016. gada 18. februāra sprieduma Vācija/Komisija (C-446/14 P, nav publicēts, EU:C:2016:97) 31. punktā Tiesa ir uzsvērusi, ka spriedumā *Altmark* paredzētie nosacījumi ir nošķirti viens no otra un katram no tiem ir savs mērķis.

91. Jāatzīmē, ka, ja nav izpildīti visi četri sprieduma *Altmark* nosacījumi un valsts pasākums ir uzskatāms par valsts atbalstu [64], to tomēr var pamatot ar atkāpi, kas paredzēta LESD 106. panta 2. punktā [65].

92. LESD 106. panta 2. punkts, lasot to kopā ar tā paša panta 1. punktu, ļauj pamatot to, ka dalībvalsts uzņēmumam, kuram ir uzdots īstenot PVTN, piešķir īpašas vai ekskluzīvas tiesības, kuras ir pretrunā Līguma par ES darbību noteikumiem, ciktāl īpašā uzdevuma, kas tam uzdots, izpildi var nodrošināt, vienīgi piešķirot šādas tiesības, un ciktāl tirdzniecības attīstība netiek skarta tik lielā mērā, lai būtu pretrunā Savienības interesēm [66].

93. Attiecībā uz saikni starp LESD 107. panta 1. punktu, spriedumā *Altmark* noteiktajiem kritērijiem un LESD 106. panta 2. punktu Tiesa ir lēmusi, ka "[spriedumā *Altmark*] izvirzīto nosacījumu ievērošanas pārbaude ir jāveic pirms tam, proti, pārbaudot to, vai attiecīgie pasākumi ir jākvalificē kā valsts atbalsts [saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu]. Uz šo jautājumu patiesībā ir jāatbild pirms jautājuma, ar kura palīdzību attiecīgā gadījumā ir jāpārbauda, vai nesaderīgs atbalsts tomēr ir vajadzīgs attiecīgā pasākuma adresātam uzticētā uzdevuma izpildei atbilstoši LESD 106. panta 2. punktam" [67].

94. Tiesa norāda, ka vairs nav pamata piemērot spriedumā *Altmark* paredzētos nosacījumus, ja Komisija, konstatējusi, ka pasākums ir jākvalificē kā valsts atbalsts, nosaka, vai šis pakalpojums ir tāds, ko varētu pamatot ar LESD 106. panta 2. punktu [68]. Šajā ziņā Tiesa 2017. gada 8. marta sprieduma *Viasat Broadcasting UK*/Komisija (C-660/15 P, EU:C:2017:178) 38. punktā ir atzinusi, ka LESD 106. panta 2. punkts neliek Komisijai ņemt vērā sprieduma *Altmark* otro un ceturto nosacījumu, lai izlemtu, vai valsts atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar šo tiesību normu.

95. Attiecībā uz LESD 106. panta 2. punkta piemērošanu Vispārējā tiesa 2015. gada 24. septembra sprieduma *Viasat Broadcasting UK*/Komisija (T-125/12, EU:T:2015:687) 61. punktā ir lēmusi (manuprāt, pareizi), ka, lai valsts atbalsts, kas piešķirts kā kompensācija par sabiedrisko pakalpojumu saistību izpildi, varētu tikt atzīts par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 106. panta 2. punktu, ir jābūt izpildītiem trim nosacījumiem. Vispārējā tiesa norāda, ka "*pirmais nosacījums, kas attiecas uz sabiedriskā pakalpojuma definīciju, paredz, ka attiecīgajam pakalpojumam ir tiešām jābūt vispārējam tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumam un ka dalībvalsts to kā tādu ir skaidri definējusi. Otrais nosacījums, kas attiecas uz sabiedriskā pakalpojuma pilnvarojumu, paredz, ka saņēmējam uzņēmumam dalībvalsts ir nepārprotami uzdevusi attiecīgā sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu*. Visbeidzot, trešais nosacījums ir balstīts uz samērīguma jēdzienu. Saskaņā ar šo nosacījumu uzņēmuma, kuram ir uzticētas sabiedrisko pakalpojumu saistības, finansējumam ir jābūt atzītam par saderīgu ar iekšējo tirgu, ciktāl LESD noteikumu par konkurenci piemērošana, šajā gadījumā – valsts atbalsta aizliegums, traucē konkrētā šim uzņēmumam nodotā uzdevuma izpildi, vienlaikus atkāpe no noteikumiem par konkurenci nedrīkst ietekmēt tirdzniecības attīstību tādā mērā, kas būtu pretrunā Savienības interesēm" [69].

64 Proti, ja ir izpildīti visi četri nosacījumi, kas paredzēti LESD 107. panta 1. punktā.

65 Skat. arī LESD 107. panta 3. punktu. Par kompensācijām par PVTN, kas ir valsts atbalstu un ko sniedz, piemērojot LESD 106. panta 2. punktu, ir jāziņo Komisijai saskaņā ar LESD 108. panta 3. punktu, ja vien uz tām neattiecas kāds īpašs izņēmums. Skat. tostarp Komisijas 2011. gada 20. decembra Lēmumu 2012/21/ES par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV 2012, L 7, 3. lpp.).

66 Spriedumi, 2011. gada 10. novembris, Komisija/Portugāle (C-212/09, EU:C:2011:717, 91. punkts), un 2013. gada 28. februāris, *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas* (C-1/12, EU:C:2013:127, 104.–106. punkts). LESD 106. panta 2. punktā ir paredzēti nosacījumi, ar kādiem uzņēmumi, kuriem ir uzdota PVTN pārvaldība, izņēmuma kārtā var neievērot Līguma par ES darbību noteikumus. Spriedums, 1997. gada 23. oktobris, Komisija/Francija (C-159/94, EU:C:1997:501, 48. punkts). Kā norma, kura ļauj atkāpties no LESD noteikumiem, LESD 106. panta 2. punkts ir interpretējams šauri. Spriedumi, 1997. gada 23. oktobris, Komisija/Francija (C-159/94, EU:C:1997:501, 53. punkts), un 1997. gada 23. oktobris, Komisija/Nīderlande (C-157/94, EU:C:1997:499, 37. punkts).

67 Spriedums, 2017. gada 8. marts, *Viasat Broadcasting UK*/Komisija (C-660/15 P, EU:C:2017:178, 34. punkts).

68 Spriedums, 2017. gada 8. marts, *Viasat Broadcasting UK*/Komisija (C-660/15 P, EU:C:2017:178, 35. punkts).

69 Mans izcēlums.

96. Es uzskatu, ka divi pirmie iepriekš minētie nosacījumi atbilst sprieduma *Altmark* pirmajam nosacījumam.

97. Lai gan Tiesa ir lēmusi, ka sprieduma *Altmark* otrais un ceturtais nosacījums nav būtiski, lai pārbaudītu, vai valsts atbalstam ir piemērojama LESD 106. panta 2. punktā paredzētā atkāpe, es tomēr uzskatu, ka nosacījumam, kas ir līdzvērtīgs sprieduma *Altmark* pirmajam nosacījumam, proti, ka uzņēmumam [70] reāli ir uzlikts pienākums īstenot sabiedriskā pakalpojuma/PVTN saistības un ka šīs saistības ir skaidri definētas, ir jābūt izpildītam, lai varētu piemērot šajā tiesību normā paredzēto atkāpi.

98. 1974. gada 21. marta spriedumā *BRT* un *Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs* (127/73, EU:C:1974:25, 22. punkts) Tiesa ir lēmusi, ka uzņēmumam, kurš atsaucas uz LESD 106. panta 2. punkta tiesību normām, lai izmantotu atkāpi no Līguma noteikumiem, ir jābūt tādam, kuram dalībvalsts faktiski ir uzdevusi pārvaldīt PVTN [71]. Turklāt 1989. gada 11. aprīļa spriedumā *Saeed Flugreisen* un *Silver Line Reisebüro* (66/86, EU:C:1989:140, 56. punkts) Tiesa ir uzsvērusi nepieciešamību skaidri definēt PVTN uzdevumu, kas uzņēmumam piešķirts, piemērojot LESD 106. panta 2. punktu [72].

Par spriedumā "Altmark" paredzēto pirmo nosacījumu [73]

Dalībvalstu prerogatīva dažus pakalpojumus noteikt kā PVTN

99. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka LESD 106. panta 2. punkta mērķis ir saskaņot dalībvalstu interesi izmantot atsevišķus uzņēmumus kā ekonomiskas vai sociālas politikas instrumentu ar Savienības interesi ievērot konkurences noteikumus un saglabāt kopējā tirgus vienotību. Šajā sakarā dalībvalstis drīkst, ievērojot Savienības tiesības, *noteikt* savu PVTN *apjomu un organizāciju*. Tās konkrēti var ņemt vērā savas valsts politikas mērķus [74].

100. Šajā saistībā es uzskatu, ka šīs dalībvalstīm atzītās pilnvaras "definēt" PVTN ietver arī pilnvaras noteikt dažus pakalpojumus kā PVTN, kā arī "definēt" šo PVTN apjomu un organizāciju. Tas, ka dalībvalstis nosaka PVTN un definē to apjomu un organizāciju, izriet no politiskas sistēmas, kuru raksturo "plaša rīcības brīvība".

101. Lai gan 26. protokolā nav skaidri paredzēts, ka dalībvalstīm būtu plaša rīcības brīvība, definējot savus PVTN, tā 1. panta pirmajā ievilkumā ir uzsvērta valsts, reģionālo un vietējo iestāžu *būtiskā nozīme un lielā rīcības brīvība*, lai PVTN nodrošinātu, pasūtītu un organizētu tā, lai tie pēc iespējas vairāk atbilstu patērētāju vajadzībām. Manuprāt, iespēja nodrošināt, pasūtīt un organizēt PVTN ir cieši saistīta un to nevar nodalīt no tiesībām noteikt šos pakalpojumus.

70 Vai vairākiem uzņēmumiem.

71 Tiesa norāda, ka "tā nevar būt gadījumā ar uzņēmumu, kuram valsts nav uzdevusi nekādu uzdevumu un kuram ir privātas intereses" (spriedums, 1974. gada 21. marts, *BRT* un *Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs*, 127/73, EU:C:1974:25, 23. punkts).

72 Skat. spriedumu, 2012. gada 7. novembris, *CBI*/Komisija (T-137/10, EU:T:2012:584, 99. punkts un tajā minētā judikatūra). Skat. arī Vispārējās tiesas spriedumu, 2008. gada 12. februāris, *BUPA* u.c./Komisija (T-289/03, EU:T:2008:29, 181. punkts un tajā minētā judikatūra). No apstrīdētā lēmuma 172. apsvēruma, kurā ir atsauce uz tā 119.–122. apsvērumu (skat. šo secinājumu 20. un 21. punktu), izriet, ka Komisija uzskata, ka LESD 106. panta 2. punktā paredzēto izņēmumu nevar izmantot, ja nav izpildīts sprieduma *Altmark* pirmais nosacījums. Tāpat no 2015. gada 26. novembra sprieduma *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901, 90. un 91. punkts) un 2015. gada 26. novembra sprieduma *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 89. un nākamie punkti) izriet, ka Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka sprieduma *Altmark* pirmais kritērijs ir piemērojams LESD saistībā ar 106. panta 2. punktu. Šajās apelācijas sūdzībās šis vērtējums nav apstrīdēts. Faktiski šajās apelācijas sūdzībās aplūkots tiek vienīgi sprieduma *Altmark* pirmā nosacījuma apjoms.

73 Skat. šo secinājumu 4. zemsvītras piezīmi.

74 Spriedumi, 2010. gada 20. aprīlis, *Federutility* u.c. (C-265/08, EU:C:2010:205, 28. un 29. punkts); 2016. gada 7. septembris, *ANODE* (C-121/15, EU:C:2016:637, 43. un 44. punkts), un 2017. gada 8. marts, *Viasat Broadcasting UK*/Komisija (C-660/15 P, EU:C:2017:178, 31. punkts).

102. Es uzskatu atbilstoši aplūkotajiem spriedumiem [75], ka, tā kā šajā jautājumā nepastāv saskaņots Savienības regulējums [76], dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība, definējot pakalpojumus, kurus tās uzskata par PVTN [77], kā arī to apjomu un organizāciju.

103. Ņemot vērā šo dalībvalstu plašo rīcības brīvību, Vispārējā tiesa ir pamatoti lēmusi, ka principā "Komisija nav tiesīga lemt par sabiedrisko pakalpojumu uzdevumu, kāds ir publiskam pārvaldniekam, apjomu [..], ne par politiskās izvēles, kādu šajā gadījumā izdara valsts iestādes, izdevīgumu, ne arī par publiskā pārvaldnieka ekonomisko efektivitāti" [78].

104. Tādējādi saskaņā ar attiecīgajiem spriedumiem [79], ja dalībvalsts ir noteikusi pakalpojumus kā PVTN, Komisija to var apšaubīt tikai acīmredzamas kļūdas gadījumā [80]. Tātad Komisija veic ierobežotu pakalpojumu noteikšanas par PVTN kontroli.

105. To pašu iemeslu dēļ gadījumā, ja tiek celta prasība atcelt Komisijas lēmumu par pakalpojuma noteikšanu par PVTN un šo PVTN apjoma un organizācijas definēšanu, ko veikušas dalībvalstis, Vispārējai tiesai ir jāņem vērā dalībvalstu plašā rīcības brīvība un Komisijas ierobežotā kontrole šajā sakarā.

106. Tomēr ir jānorāda, ka, neraugoties uz dalībvalstu plašo rīcības brīvību, "nosakot" savus PVTN, šī prerogatīva nav neierobežota.

75 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 50. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 50. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 97. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 79. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901, 95. punkts), un 2015. gada 26. novembris, Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891, 61. punkts).

76 PVTN nozīmīgums Savienībā un dalībvalstu kompetence šo pakalpojumu nodrošināšanā, izpildē un finansēšanā ir uzsvērta LESD 14. pantā. Taču no LESD 14. panta formulējuma skaidri izriet arī saspīlējums starp Savienības un dalībvalstu kompetenci PVTN jomā, kā arī nepieciešamība ievērot Līguma par ES darbību tiesību normas, garantējot to, ka dalībvalstis nodrošina šos pakalpojumus. 2008. gada 12. februāra sprieduma *BUPA* u.c./Komisija (T-289/03, EU:T:2008:29) 167. punktā Vispārējā tiesa ir lēmusi, ka "dalībvalsts prerogatīvu attiecībā uz PVTN definēšanu apstiprina gan tas, ka nepastāv īpaši Kopienai piešķirta kompetence, gan tas, ka [Savienības] tiesībās nepastāv precīza un pilnīga PVTN jēdziena definīcija".

77 Spriedums, 2013. gada 8. maijs, *Libert* u.c. (C-197/11 un C-203/11, EU:C:2013:288, 88. punkts).

78 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 50. punkts), 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 50. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 97. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 79. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901, 95. punkts), un 2015. gada 26. novembris, Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891, 61. punkts). Saistībā ar šīs plašās rīcības brīvības ierobežojumiem skat. spriedumus, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 51. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 51. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 98. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 80. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901, 96. punkts), un 2015. gada 26. novembris, Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891, 62. punkts).

79 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 50. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 50. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 97. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 79. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901, 95. punkts), un 2015. gada 26. novembris, Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891, 61. punkts).

80 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 18. februāris, Vācija/Komisija (C-446/14 P, nav publicēts, EU:C:2016:97, 44. punkts). Skat. spriedumu, 2008. gada 12. februāris, *BUPA* u.c./Komisija (T-289/03, EU:T:2008:29, 166. punkts un tajā minētā judikatūra).

107. 2017. gada 8. marta spriedumā *Viasat Broadcasting UK*/Komisija (C-660/15 P, EU:C:2017:178, 29. punkts) Tiesa ir nospriedusi, ka "pats LESD 106. panta 2. punkta formulējums parāda, ka atkāpes no Līguma noteikumiem ir atļautas tikai tad, ja tās ir vajadzīgas konkrēta uzdevuma izpildei, kas ir uzticēts uzņēmumam, kurš ir atbildīgs par [PVTN] pārvaldību" [81].

108. Turklāt 1991. gada 10. decembra sprieduma *Merci convenzionali porto di Genova* (C-179/90, EU:C:1991:464, 26. un 27. punkts) 26. punktā Tiesa ir lēmusi, ka, "lai varētu tikt izmantota [LESD 106. panta 2. punktā] paredzētā atkāpe, nepietiek ar to vien, ka attiecīgajam uzņēmumam ir piešķirtas valsts pilnvaras pārvaldīt vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu, bet līguma noteikumu piemērošanai arī ir jākavē īstenot konkrēto uzdevumu, kas uzticēts uzņēmumam, un nedrīkst būt skartas [Savienības] intereses". Šā sprieduma 27. punktā Tiesa ir uzskatījusi, ka aplūkotajām ostas darbībām nav vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes, kam būtu īpašs raksturs, salīdzinot ar citām darbībām, un, pat pieņemot, ka tas tā būtu, līguma noteikumu piemērošana nekavē šāda uzdevuma izpildi.

109. Turklāt ir jāatzīmē, ka dalībvalstis šo prerogatīvu īsteno Komisijas kontrolē. 1971. gada 14. jūlija spriedumā *Muller* un *Hein* (10/71, EU:C:1971:85, 14. un 15. punkts) Tiesa ir lēmusi, ka LESD 106. panta 2. punkta piemērošana "ietver to prasību vērtēšanu, kas attiecas, pirmkārt, uz attiecīgajiem uzņēmumiem uzdota īpaša uzdevuma izpildi un, otrkārt, [Savienības] interešu aizsardzību", un "ka šis vērtējums izriet no vispārējās ekonomikas politikas mērķiem, kādi ir dalībvalstīm *Komisijas uzraudzībā*" [82].

Dalībvalsts pienākums ar publiskās varas aktu sabiedriskā pakalpojuma saistību īstenošanas pilnvaras uzticēt uzņēmumam, kurš saņem valsts subsīdijas, un skaidri definēt šīs saistības

110. Lai gan dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība dažus pakalpojumus "noteikt" kā PVTN, kā arī definēt to apjomu un organizāciju, sprieduma *Altmark* pirmajā kritērijā, kā arī LESD 106. panta 2. punktā neapšaubāmi ir prasīts, lai vienam uzņēmumam [83] faktiski būtu uzdots pildīt sabiedriskā pakalpojuma saistības [84] un lai šīs saistības būtu skaidri definētas [85].

111. Šīs divas prasības, kuras Vispārējā tiesa, manuprāt, ir pareizi kvalificējusi kā "minimālos kritērijus" [86], *skaidri atšķiras* no politiskās sistēmas prerogatīvas, kas ir dalībvalstīm, nosakot pakalpojumus kā PVTN.

81 Skat. arī spriedumus, 1997. gada 17. jūlijs, *GT-Link* (C-242/95, EU:C:1997:376, 52. punkts), un 1974. gada 21. marts, *BRT* un *Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs* (127/73, EU:C:1974:25, 22. un 23. punkts). 2008. gada 12. februāra spriedumā *BUPA* u.c./Komisija (T-289/03, EU:T:2008:29, 168. punkts) Vispārējā tiesa ir lēmusi, ka dalībvalsts rīcības brīvība, definējot PVTN, nevar tikt īstenota patvaļīgi tikai tāpēc, lai konkrētai nozarei varētu nepiemērot konkurences tiesību normas.

82 Mans izcēlums. Skat. arī spriedumu, 1985. gada 20. marts, Itālija/Komisija (41/83, EU:C:1985:120, 30. punkts).

83 Vai vairākiem.

84 LESD 106. panta 2. punktā ir atsauce uz uzņēmumiem, kuriem ir uzdota PVTN pārvaldība.

85 2015. gada 22. oktobra spriedumā *EasyPay* un *Finance Engineering* (C-185/14, EU:C:2015:716, 47. punkts) Tiesa ir lēmusi, ka saskaņā ar sprieduma *Altmark* pirmo nosacījumu, "lai šāda kompensācija netiktu kvalificēta par valsts atbalstu, to saņēmušajam uzņēmumam faktiski ir jābūt patiešām uzticētai sabiedrisko pakalpojumu saistību pildīšanai un šīm saistībām ir jābūt skaidri definētām".

86 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 52. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 52. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 99. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 81. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901, 97. punkts), un 2015. gada 26. novembris, Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891, 63. punkts).

112. Šajā sakarā pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts, ka, lai uzņēmumu varētu uzskatīt par tādu, kam ir uzdots pārvaldīt sabiedrisko pakalpojumu/PVTN, tam jābūt uzdotam ar publiskās varas aktu [87]. Šī prasība ir stingri piemērojama, un attiecīgajai dalībvalstij ir jākonstatē, ka tā ir izpildīta, lai varētu piemērot spriedumu *Altmark* vai atkāpi, kas paredzēta LESD 106. panta 2. punktā. Pārbaudes tiesā apjoms, ko šajā sakarā īsteno Vispārējā tiesa, ir tiesiskuma pārbaude.

113. Tomēr nav prasīts, lai šis publiskās varas akts būtu leģislatīvs vai normatīvs akts [88]. Tiesa jau ir atzinusi, ka uzņēmumam var uzdot pārvaldīt PVTN saskaņā ar publisko tiesību koncesiju [89].

114. Turklāt attiecībā uz to saistību skaidru definīciju, kas uzliktas uzņēmumam, kuram ir uzdots PVTN, es uzskatu, ka, lai gan šo saistību uzskatījums un noteikšana katrā atsevišķā gadījumā atšķiras atkarībā no konkrētiem pakalpojumiem un apstākļiem, kādi pastāv dažādās dalībvalstīs, tai ir jāietver vismaz uzlikto saistību būtība, ilgums un iedarbība [90]. Arī šī prasība ir stingri piemērojama.

115. Šie minimālie kritēriji nevar būt tīri formālas saistības. To mērķis ir galvenokārt garantēt pārskatāmību [91] PVTN noteikšanā un to apjoma un organizācijas definēšanā, ko veic dalībvalstis. Turklāt šis pārskatāmības mērķis savukārt ir palielināt it īpaši dalībvalstu, uzņēmumu, kuriem ir uzdots pildīt sabiedrisko pakalpojumu saistības, viņu potenciālo konkurentu, kā arī patērētāju tiesisko noteiktību [92].

116. Tiesa ir lēmusi, ka, lai saistības, kas uzliktas uzņēmumam, kuram ir uzdota PVTN pārvaldība, varētu tikt uzskatītas par tādām, kas izriet no īpaša uzdevuma, kas tam ir uzdots, tām ir jābūt saiknei ar attiecīgā PVTN mērķi un to tiešajam mērķim ir jābūt veicināt šīs intereses apmierināšanu. Šīs saistības vai ierobežojumi var tikt ņemti vērā brīdī, kad tiek vērtēts, cik lielā mērā atkāpes no Līguma noteikumiem, kuras jāpamato, ir nepieciešamas, lai attiecīgajam uzņēmumam ļautu pildīt savu vispārējas nozīmes uzdevumu, kas tam uzticēts [93].

87 Spriedumi, 1974. gada 21. marts, *BRT* un *Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs* (127/73, EU:C:1974:25, 20. punkts); 1989. gada 11. aprīlis, *Saeed Flugreisen* un *Silver Line Reisebüro* (66/86, EU:C:1989:140, 55. punkts), un 1981. gada 14. jūlijs, *Züchner* (172/80, EU:C:1981:178, 7. punkts). No 1983. gada 2. marta sprieduma *GVL*/Komisija (7/82, EU:C:1983:52) 30. un 31. punkta izriet, ka PVTN pārvaldība ir jāuztic vienam vai vairākiem noteiktiem uzņēmumiem un nepietiek ar to vien, ka publiskās varas aktā vispārīgi ir definēti noteikumi, kas piemērojami sabiedrību, kuras piedāvā nodrošināt šos pakalpojumus, darbībām. 2008. gada 12. februāra sprieduma *BUPA* u.c./Komisija (T-289/03, EU:T:2008:29) 179. punktā Vispārējā tiesa ir lēmusi, ka "PVTN uzdevuma noteikšana [varētu] izpausties arī kā pienākums, kas uzlikts vairākiem vai pat visiem uzņēmumiem, kuri darbojas tajā pašā tirgū".

88 Spriedums, 1997. gada 23. oktobris, Komisija/Francija (C-159/94, EU:C:1997:501, 66. punkts).

89 Tāpat *a fortiori* ir tad, ja šādas koncesijas piešķir, lai konkretizētu uzņēmumiem, kuriem saskaņā ar likumu ir uzdota PVTN pārvaldība, uzliktās saistības. Spriedums, 1997. gada 23. oktobris, Komisija/Francija (C-159/94, EU:C:1997:501, 66. punkts).

90 2010. gada 10. jūnija spriedumā *Fallimento Traghetti del Mediterraneo* (C-140/09, EU:C:2010:335, 41. punkts), kas attiecas uz subsīdijām, kuras ir piešķirtas saskaņā ar Itālijas tiesību aktiem un ir paredzētas satiksmes pakalpojumiem ar Itālijas lielajām un mazajām salām, un kurām bija jāapmierina prasības, kas saistītas ar attiecīgo reģionu un it īpaši Medzodžorno [*Mezzogiorno*] reģiona ekonomisko un sociālo attīstību, Tiesa ir lēmusi, ka uzņēmumiem, kuri saņēma subsīdijas, ir bijis uzdots pildīt sabiedriskā pakalpojuma saistības saskaņā ar sprieduma *Altmark* pirmo nosacījumu, ņemot vērā to, ka līgumos, kas noslēgti ar šiem uzņēmumiem, bija paredzēti "pienākumi attiecībā uz *satiksmes nodrošināšanu, šīs satiksmes biežumu un katrā satiksmē izmantojamo kuģu veidu*" (mans izcēlums). Pēc analoģijas skat. Komisijas 2005. gada 28. novembra Lēmuma 2005/842/EK par [LESD 106. panta 2. punkta] piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV 2005, L 312, 67. lpp.), 4. panta "Uzticētais uzdevums" a) un b) punktu. Skat. arī 4. panta a) un b) punktu Komisijas Lēmumā 2012/21.

91 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1989. gada 11. aprīlis, *Saeed Flugreisen* un *Silver Line Reisebüro* (66/86, EU:C:1989:140, 57. punkts).

92 Skat. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 36. pantu par piekļuvi PVTN.

93 Spriedums, 1997. gada 23. oktobris, Komisija/Francija (C-159/94, EU:C:1997:501, 68. un 71. punkts).

117. Būtu neiespējami pārbaudīt, vai dalībvalsts, nosakot PVTN, ir ievērojusi savas rīcības brīvības robežas, ja nebūtu skaidri zināms, kam ir uzdots pildīt sabiedriskā pakalpojuma saistības un kāda ir tam uzlikto saistību būtība, ilgums un iedarbība [94].

118. Turklāt es uzskatu, ka šī uzdotā uzdevuma pārskatāmības prasība ir obligāta, lai pārbaudītu, vai ir izpildīti citi sprieduma *Altmark* un LESD 106. panta 2. punkta nosacījumi. Konkrēti, ja šo saistību būtība un iedarbība nav skaidri definēta, ir neiespējami pārbaudīt, vai ir izpildīts sprieduma *Altmark* trešais nosacījums, proti, vai "kompensācija [nepārsniedz] summu, kas nepieciešama, lai nosegtu visus vai daļu izdevumu, kas radušies, pildot sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības". Attiecībā uz LESD 106. panta 2. punkta piemērošanu, ja šo pakalpojumu, kuru pārvaldība uzņēmumiem ir uzlikta par pienākumu, būtība un iedarbība nav skaidri definēti, nav iespējams pārbaudīt, vai līgumu noteikumu piemērošana kavē īstenot PVTN [95].

Piemērošana šīm apelācijas sūdzībām

Par apvienotajām lietām no C-66/16 P līdz C-69/16 P

119. Iesākumā – es uzskatu, ka pretēji tam, ko apgalvo *SES Astra*, vienīgā pamata pirmā daļa nav nepieņemama [96].

120. Vienīgā pamata pirmajā daļā prasītāji pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir kļūdaini piemērojusi Tiesas un Vispārējās tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru Komisija dalībvalsts veiktu PVTN definīciju var apstrīdēt vienīgi acīmredzamas kļūdas gadījumā. Manuprāt, tādējādi un pretēji tam, ko apgalvo *SES Astra* [97], prasītāji neapstrīd Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu, bet gan lūdz Tiesu pārbaudīt, vai Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā [98], precizējot saistības, kādas ir uzliktas ar sprieduma *Altmark* [99] pirmo nosacījumu. Šādu tiesību jautājumu Tiesa var pārbaudīt apelācijas tiesvedībā.

94 Par nepieciešamību [nodrošināt] uzlikto saistību būtības un apjoma pārredzamību skat. spriedumu, 1989. gada 11. aprīlis, *Saeed Flugreisen* un *Silver Line Reisebüro* (66/86, EU:C:1989:140, 56. un 57. punkts). Jāatzīmē, ka sprieduma *Altmark* otrais, trešais un ceturtais nosacījums uzliek pienākumus saistībā ar kompensācijas līmeni un aprēķinu. It īpaši sprieduma *Altmark* otrais nosacījums uzliek pārskatāmības un objektivitātes pienākumu kompensācijas aprēķināšanā. Lai gan šis nosacījums nav piemērojams LESD 106. panta 2. punkta ietvaros, pēdējā minētā tiesību norma arī nosaka pārskatāmības pienākumu saistībā ar kompensācijas par PVTN līmeni un aprēķinu. Saskaņā ar 1989. gada 11. aprīļa sprieduma *Saeed Flugreisen* un *Silver Line Reisebüro* (66/86, EU:C:1989:140) 57. punktu, "ja tarifu struktūra reāli nav pārskatāma, ir grūti vai pat neiespējami novērtēt vispārējas nozīmes uzdevuma ietekmi uz konkurences noteikumu piemērošanu saistībā ar tarifiem". Skat. pēc analoģijas Lēmumu 2005/842, kura 4. panta d) punktā ir paredzēti noteikumi par pārskatāmību attiecībā uz "kompensācijas aprēķināšanas, kontroles un pārskatīšanas parametr[iem]". Skat. arī Lēmuma 2012/21 4. panta d) punktu.

95 Manuprāt, lai gan spriedumā *Altmark* pasludinātie četri nosacījumi ir nošķirti viens no otra un katram no tiem ir savs mērķis, šā sprieduma pirmā nosacījuma ievērošana paredz arī pārējo nosacījumu ievērošanu, kas attiecas uz kompensāciju. Es uzskatu, ka jautājumi par kompensācijas līmeni un aprēķinu ir cieši saistīti ar sabiedrisko pakalpojumu saistību, kas uzticētas uzņēmumam, kurš saņem subsīdiju, apjomu.

96 Skat. šo secinājumu 41. un 42. punktu.

97 Skat. šo secinājumu 42. punktu.

98 Saskaņā ar LESD 256. panta 1. punktu un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedz tikai par tiesību jautājumiem. Vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un vērtēt atbilstošos faktus, kā arī vērtēt pierādījumus. Faktu un pierādījumu vērtējums tātad, izņemot to sagrozīšanas gadījumos, nav tiesību jautājums, kura kā tāda pārbaude apelācijas tiesvedības ietvaros ir jāveic Tiesai. Skat. rīkojumu, 2014. gada 30. janvāris, *Industrias Alen/The Clorox Company* (C-422/12 P, EU:C:2014:57, 37. punkts).

99 Skat. šo secinājumu 4. zemsvītras piezīmi.

121. Būtībā pretēji tam, ko apgalvo prasītāji [100], es uzskatu, ka Vispārējā tiesa, vērtējot dažādus PVTN uzdevuma definēšanas un piešķiršanas aktus, nav pārsniegusi acīmredzamas kļūdas robežu. Saskaņā ar šo secinājumu 113.–115. punktu pienākums uzņēmumam, kurš saņem valsts subsīdijas, faktiski ar publiskās varas aktu uzdot pildīt sabiedriskā pakalpojuma saistības un skaidri definēt šīs saistības ir jāpiemēro stingri. Šo minimālo pienākumu izpilde neizriet no dalībvalstu plašās rīcības brīvības pakalpojumus noteikt kā PVTN. Tikai šo rīcības brīvību, veicot šādu noteikšanu, Komisija var apstrīdēt vienīgi acīmredzamas kļūdas gadījumā [101].

122. Tas, ka ir skaidri zināms, ka pastāv tirgus nepilnība un ka attiecīgais pakalpojums faktiski ir darbība, kas kvalificējama kā PVTN, nav būtiski. Šie apstākļi ir jāņem vērā, analizējot jautājumu par to, vai pakalpojums ir tāds, ko var noteikt kā PVTN, izmantojot dalībvalstu plašo rīcības brīvību, un šo analīzi var apstrīdēt vienīgi acīmredzamas kļūdas gadījumā. Turpretī šie apstākļi nav būtiski, lai noteiktu, vai uzņēmumam, kas saņem valsts subsīdijas, ar publisku aktu faktiski ir ticis uzdots pildīt sabiedrisko pakalpojumu saistības un vai šīs saistības ir bijušas skaidri definētas.

123. Tādēļ es uzskatu, ka vienīgā pamata lietās no C-66/16 P līdz C-69/16 P pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

124. Sava vienīgā pamata otrajā daļā prasītāji apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, dalībvalstu plašo rīcības brīvību ierobežojot vien līdz PVTN definēšanai, lai gan tām ir arī plaša rīcības brīvība "nodrošināt, pasūtīt un organizēt" šos pakalpojumus. Prasītāji uzskata, ka rīcības brīvība noteikti ietver konkrētas tehnoloģijas izvēli, kas, pretēji tam, kas ir apgalvots attiecīgajos spriedumos [102], nav nekas cits kā vien pakalpojuma sniegšanas mehānisms.

125. Tāpat kā *SES Astra* es uzskatu, ka šī daļa atklāj, ka attiecīgie spriedumi ir tikuši interpretēti nepareizi [103].

126. Vispārējā tiesa nav apšaubījusi plašo rīcības brīvību, kāda ir dalībvalstīm [104] "nodrošināt, pasūtīt un organizēt" PVTN, izvēloties konkrētu tehnoloģiju; tā vienkārši ir konstatējusi, ka prasītāji nav izpildījuši sprieduma *Altmark* pirmo nosacījumu, pēc Spānijas valsts un reģionālo tiesību aktu izvērtēšanas uzskatot, ka Spānijas Karaliste nav skaidri un precīzi definējusi zemes tīkla pārvaldības pakalpojumus kā sabiedrisko pakalpojumu atbilstoši sprieduma *Altmark* pirmajam nosacījumam. Es norādu, ka Vispārējā tiesa ir lēmusi [105], ka "prasītāj[i] vispār nav varējuš[i] noteikt, kādi pienākumi attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu būtu tikuši uzlikti [VDT] tīkla izmantotājiem vai nu ar Spānijas likumu, vai arī ekspluatācijas līgumiem, nemaz nerunājot par minētā pierādīšanu" [106].

127. Pakārtoti es norādu, ka saistībā ar 2015. gada 26. novembra spriedumu *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902), 2015. gada 26. novembra spriedumu *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900) un 2015. gada 26. novembra spriedumu *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898), lai gan Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka, definējot VDT tīkla pārvaldības

100 Skat. šo secinājumu 36. un 37. punktu.

101 Skat. šo secinājumu 100.–106. punktu.

102 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 59. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 59. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 89.–119. punkts), un 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 88. punkts).

103 Skat. šo secinājumu 50. punktu.

104 Šajā gadījumā Spānijas Karalistei.

105 Pēc tam, kad ir tikuši pārbaudīti piemērojamie Spānijas tiesību akti.

106 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 72. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 73. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (T-487/13, nav publicēts, EU:T:2015:899, 115. punkts), un 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 103. punkts).

pakalpojumu kā PVTN, Spānijas iestādēm būtu jāievēro vienlīdzīgas attieksmes princips [107] un tāpēc tās nedrīkst diskriminēt citas platformas attiecībā pret zemes platformu, no šiem spriedumiem skaidri izriet, ka Vispārējā tiesa uzskata, ka "tehnoloģiskās neitralitātes principa ievērošana nenozīmē, ka visos gadījumos noteiktas platformas apraides tīklu ekspluatācijai definīcijā ir acīmredzama kļūda" [108]. Tāpēc Vispārējā tiesa ir pārmetusi Komisijai, ka tā nav izvērtējusi, vai šāda noteiktas platformas izvēle, ņemot vērā Spānijas iestāžu plašo rīcības brīvību, definējot, ko tās uzskata par PVTN, šajā lietā ir bijusi objektīvi pamatota. No tā izriet, ka Vispārējā tiesa ir atzinusi, ka dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība "nodrošināt, pasūtīt un organizēt" PVTN.

128. Tādējādi vienīgā pamata lietās no C-66/16 P līdz C-69/16 P otrā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

Par lietu C-70/16 P

129. Saistībā ar savu ceturtā pamata pirmo daļu prasītāji uzskata, ka Vispārējā tiesa nav ņēmusi vērā rīcības brīvību, kas paredzēta dalībvalstīm, definējot PVTN [109].

130. Es norādu, ka, lai gan prasītāji tieši neapšauba Vispārējās tiesas konstatējumu 2015. gada 26. novembra sprieduma *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901) 110. punktā, tie apgalvo, ka Karaļa dekrēta 944/2005 divpadsmitais papildnoteikums, kā arī sadarbības līgumos starp administrācijām ir ietverta skaidra attiecīgo sabiedrisko pakalpojumu definīcija, proti, virszemes digitālās televīzijas apraides pakalpojumi, un ka ar šiem oficiālajiem aktiem šis pakalpojums ir uzticēts pašvaldībām sadarbībā ar autonomo kopienu [110].

131. Manuprāt, šī argumentācija, kas attiecas uz to, kā Vispārējā tiesa ir vērtējusi piemērojamos valsts tiesību aktus, ir jānoraida kā nepieņemama, jo nav ticis apgalvots, ka būtu notikusi šo tiesību aktu sagrozīšana [111].

132. Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru gadījumā, ja Vispārējā tiesa ir konstatējusi vai novērtējusi faktus, atbilstoši LESD 256. pantam tikai Tiesas kompetencē ir pārbaudīt šo faktu juridisko kvalifikāciju un no tās izrietošās tiesiskās sekas. Tādējādi faktu vērtējums, izņemot gadījumu, kad Vispārējai tiesai iesniegtie pierādījumi ir tikuši sagrozīti, nav tiesību jautājums, uz kuru tādēļ attiektos Tiesas pārbaude. Tādējādi saistībā ar novērtējuma, ko Vispārējā tiesa veikusi attiecībā uz valsts tiesībām, pārbaudi apelācijas tiesvedībā Tiesas kompetencē ir pārbaudīt tikai to, vai nav notikusi šo tiesību sagrozīšana [112].

133. Tādējādi es uzskatu, ka ceturtā pamata pirmā daļa lietā C-70/16 P ir jānoraida kā daļēji nepamatota.

134. Turklāt no 2015. gada 26. novembra sprieduma *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal* /Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901) 95. punkta skaidri izriet, ka Vispārējā tiesa uzskata, ka "dalībvalstīm ir plaša rīcības brīvība, definējot PVTN, un tāpēc Komisija var apšaubīt dalībvalstu definīciju šādiem pakalpojumiem tikai acīmredzamas kļūdas gadījumā".

107 It īpaši tīkla pārvaldības pakalpojumam piemērojot tehnoloģiskās neitralitātes principu.

108 Spriedumi, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (T-462/13, EU:T:2015:902, 78. punkts); 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (T-465/13, nav publicēts, EU:T:2015:900, 79. punkts), un 2015. gada 26. novembris, *Abertis Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (T-541/13, nav publicēts, EU:T:2015:898, 106. punkts).

109 Skat. šo secinājumu 52.–56. punktu.

110 Skat. šo secinājumu 53. un 54. punktu.

111 Spriedums, 2014. gada 3. aprīlis, Francija/Komisija (C-559/12 P, EU:C:2014:217, 79. punkts un tajā minētā judikatūra).

112 Spriedums, 2016. gada 10. novembris, *DTS Distribuidora de Televisión Digital*/Komisija (C-449/14 P, EU:C:2016:848, 43. un 44. punkts un tajos minētā judikatūra).

135. Tomēr Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka "noteikt[i] minimāl[ie] kritērij[i], ņemot vērā it īpaši valsts varas darbību esamību, uzticot attiecīgajiem uzņēmumiem PVTN uzdevumu" [113], nav bijuši izpildīti.

136. Patiesībā 2015. gada 26. novembra sprieduma *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal* /Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901) 110. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka "prasītāj[i] vispār nav varējuš[i] noteikt, kādi pienākumi attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu būtu tikuši uzlikti [VDT] tīkla izmantotājiem vai nu ar Spānijas likumu, vai arī ekspluatācijas līgumiem, nemaz nerunājot par minētā pierādīšanu".

137. Tādējādi Vispārējā tiesa ir lēmusi, ka prasītāji neesot varējuši pierādīt, ka Komisija būtu kļūdaini uzskatījusi, ka, tā kā zemes tīkla ekspluatēšanas pakalpojums nav skaidri definēts kā sabiedriskais pakalpojums, sprieduma *Altmark* pirmais kritērijs nav izpildīts [114].

138. No tā izriet, ka pretēji prasītāju argumentiem Vispārējā tiesa principā nav izslēgusi, ka "virszemes digitālās televīzijas tīkla ekspluatāciju varētu definēt kā sabiedrisko pakalpojumu" [115].

139. Tāpēc es uzskatu, ka arī ceturtā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota. Saistībā ar ceturtā pamata otro daļu prasītāji uzskata, ka Vispārējā tiesa 2015. gada 26. novembra sprieduma *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901) 112. punktā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, neņemdama vērā to, ka dalībvalstu rīcības brīvība ietver ne tikai PVTN noteikšanu, bet arī sniegšanu un organizēšanu. Prasītāji uzskata, ka VDT atbalsta pakalpojuma sniegšana, izmantojot zemes platformu, ir vienkāršs pakalpojuma sniegšanas organizēšanas mehānisms, kas jāīsteno dalībvalstij [116].

140. No Tiesas Reglamenta 127. panta 1. punkta, skatīta kopā ar 190. panta 1. punktu, izriet, ka apelācijas stadijā ir aizliegts izvirzīt jaunus pamatus. Šie noteikumi ir vērsti uz to, lai saskaņā ar minētā reglamenta 170. panta 1. punktā paredzēto novērstu to, ka ar apelācijas sūdzību tiek grozīts strīda Vispārējā tiesā priekšmets [117].

141. Es uzskatu, ka šīs apelācijas sūdzības ceturtā pamata otrā daļa ir tāda, kas Tiesai liek izskatīt plašāku strīdu par to, kāds bija iesniegts Vispārējai tiesai.

142. 2015. gada 26. novembra sprieduma *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901) 112. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka prasītāji *nav apstrīdējuši Komisijas vērtējumu apstrīdētā lēmuma 121. apsvērumā*, saskaņā ar kuru definēšana par tādu sabiedrisko pakalpojumu, kas ir saistīts ar noteiktas atbalsta platformas izmantošanu – šajā gadījumā tā ir zemes platforma –, esot bijusi acīmredzama Spānijas iestāžu kļūda, jo, ja pastāv vairākas pārraižu platformas, tad neesot iespējams uzskatīt, ka tieši viena no tām ir galvenā, lai nosūtītu apraides signālu.

143. Tādēļ es uzskatu, ka ceturtā pamata otrā daļa ir jānoraida kā nepieņemama.

113 Skat. spriedumu, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901, 97. punkts).

114 Skat. spriedumu, 2015. gada 26. novembris, *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Retegal*/Komisija (T-463/13 un T-464/13, nav publicēts, EU:T:2015:901, 99. punkts).

115 Skat. šo secinājumu 53. punktu.

116 Skat. šo secinājumu 64. punktu.

117 Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 20. maijs, *Gogos*/Komisija (C-583/08 P, EU:C:2010:287, 23. un 24. punkts).

Par lietu C-81/16 P

144. Attiecībā uz Spānijas Karalistes pirmā pamata pirmo daļu un it īpaši Spānijas Karalistes argumentāciju, saskaņā ar kuru Vispārējās tiesas veiktā atbilstošo tiesību normu analīze esot acīmredzami kļūdaina [118] un valsts tiesību akti un Spānijas iestāžu noslēgtie līgumi ne tikai definē un uztic PVTN īstenošanu noteiktiem operatoriem, bet arī skaidri atsaucas uz virszemes tehnoloģiju [119], es uzskatu, ka šī argumentācija, ar kuru tiek apstrīdēts Vispārējās tiesas veiktais piemērojamo valsts tiesību aktu un noslēgto līgumu vērtējums, kas ir faktu vērtējums, ir jānoraida kā nepieņemama, jo netiek apgalvots, ka šīs tiesības būtu tikušas sagrozītas [120].

145. Tādēļ es uzskatu, ka Spānijas Karalistes pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepieņemama.

146. Būtībā es uzskatu, ka Spānijas Karalistes pirmā pamata pirmā daļa atklāj kļūdainu 2015. gada 26. novembra sprieduma Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891) interpretāciju.

147. Pretēji tam, ko apgalvo Spānijas Karaliste [121], Vispārējā tiesa nav lēmusi, ka nebūtu pamata papildus atbilstošajām tiesību normām ņemt vērā Spānijas iestāžu aktu kopumu, ar kuru attiecīgajiem operatoriem tiek uzlikts pienākums pildīt sabiedriskā pakalpojuma saistības.

148. No 2015. gada 26. novembra sprieduma Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891) 69. un nākamajiem punktiem skaidri izriet, ka Vispārējā tiesa ir vērtējusi Spānijas iestāžu aktus, ar kuriem attiecīgajiem operatoriem ir ticis uzdots, Spānijas Karalistes ieskatā, pildīt sabiedriskā pakalpojuma saistības.

149. Attiecīgā sprieduma 70. punktā Vispārējā tiesa ir vērtējusi Spānijas Ministru padomes 2007. gada 7. septembrī pieņemto valsts programmu par labu pārejai uz VDT un ir uzskatījusi, ka ar šo programmu nevienam operatoram netika uzdots pildīt sabiedriskā pakalpojuma saistības.

150. Šā sprieduma 71. punktā Vispārējā tiesa ir apstiprinājusi, ka saskaņā ar judikatūru pilnvaras, kas dod tiesības sniegt sabiedrisku pakalpojumu, var izrietēt arī no vienošanās aktiem, ciktāl tos izdod publiskā vara un tie ir saistoši, *a fortiori*, ja ar šādiem aktiem tiek konkretizēti ar tiesisko regulējumu uzliktie pienākumi. Taču Vispārējā tiesa uzskata, ka Spānijas Karaliste nav iesniegusi nevienu līgumu, kas pamatotu tās apgalvojumu, ka attiecīgajiem operatoriem ir ticis uzdots pildīt sabiedriskā pakalpojuma saistības. Turklāt Vispārējā tiesa uzskata, ka tikai tāpēc vien, ka attiecībā uz pakalpojumu ir noslēgts valsts līgums, šis pakalpojums automātiski un bez jebkāda precizējuma no attiecīgo iestāžu puses neiegūst PVTN statusu sprieduma *Altmark* izpratnē.

151. Turklāt attiecīgā sprieduma 72. punktā Vispārējā tiesa ir aplūkojusi starpiestāžu līgumus, kas noslēgti starp Basku zemes valdību, *EUDEL* un trīs basku provinču valdībām. Tā ir uzskatījusi, ka arī šīs vienošanās nedefinē zemes tīkla ekspluatāciju kā sabiedrisko pakalpojumu.

152. Turklāt attiecīgā sprieduma 73. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka Spānijas iestādes vispār nav varējušas noteikt, kādi pienākumi attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu būtu uzticēti VDT tīkla izmantotājiem vai nu ar Spānijas likumu, vai arī ekspluatācijas līgumiem, nemaz nerunājot par minētā pierādīšanu.

118 Skat. šo secinājumu 72. punktu.

119 Skat. šo secinājumu 73. punktu.

120 Spriedumi, 2014. gada 3. aprīlis, Francija/Komisija (C-559/12 P, EU:C:2014:217, 79. punkts un tajā minētā judikatūra), un 2012. gada 29. novembris, Apvienotā Karaliste/Komisija (C-416/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:761, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

121 Skat. šo secinājumu 71. punktu.

153. Arī es tāpat kā Komisija domāju, ka Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka Spānijas Karaliste nav pierādījusi, ka Komisija apstrīdētā lēmuma 119.–122. un 172. apsvērumā būtu kļūdaini konstatējusi, ka VDT tīkla ieviešana, uzturēšana un ekspluatācija II zonā nav bijusi precīzi definēta kā sabiedriskais pakalpojums sprieduma *Altmark* pirmā nosacījuma izpratnē.

154. Šajā ziņā te netiek apstrīdēta vis plašā rīcības brīvība, kāda ir dalībvalstīm, definējot PVTN, jo šajā jomā nav saskaņota Savienības regulējuma, bet gan tiek apstrīdēts pienākums saskaņā ar sprieduma *Altmark* pirmo nosacījumu, kā arī LESD 106. panta 2. punktu, ka uzņēmumam, kurš saņem valsts subsīdijas, faktiski ir jābūt uzticētām sabiedriskā pakalpojuma īstenošanas saistībām un šīm saistībām ir jābūt skaidri definētām.

155. Es norādu, ka 2015. gada 26. novembra sprieduma Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891) 67. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka, ja Spānijas iestādes visus telekomunikāciju pakalpojumus, ieskaitot radio un televīzijas apraides tīklus, kvalificētu kā vispārējas nozīmes pakalpojumus, no attiecīgajiem likumiem neizrietētu, ka visiem telekomunikāciju pakalpojumiem Spānijā ir PVTN raksturs. Šajā ziņā Vispārējā tiesa norāda, ka 2003. gada 3. novembra Vispārējā telekomunikāciju likuma 32/2003 2. panta 1. punktā ir skaidri noteikts, ka vispārējas nozīmes pakalpojumiem šā likuma izpratnē ir jātiek sniegtiem *brīvas konkurences apstākļos*, savukārt, lai pakalpojumu kvalificētu kā PVTN sprieduma *Altmark* pirmā nosacījuma izpratnē, atbildībai par tā pārvaldību ir jābūt uzticētai dažiem uzņēmumiem. Turklāt attiecīgā sprieduma 68. punktā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka, tā kā valsts tiesību aktus raksturo *tehnoloģiskā neitralitāte* un tā kā telekomunikācijas ir signālu pārraide pa apraides tīklu, nevis pa īpašu zemes tīklu – ko Spānijas Karaliste nav apstrīdējusi –, nevar secināt, ka Komisija būtu kļūdaini uzskatījusi, ka zemes tīklu izmantošana nav definēta kā sabiedrisks pakalpojums sprieduma *Altmark* izpratnē.

156. Ņemot vērā neviennozīmīgos un pretrunīgos attiecīgos valsts tiesību aktus, kurus pēc būtības Spānijas Karaliste neapstrīd, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, nolemjot, ka Komisija nav kļūdījusies, uzskatot, ka šajos valsts tiesību aktos nav iekļauta zemes tīkla ekspluatācijas pakalpojuma kā sabiedriskā pakalpojuma skaidra definīcija.

157. Visbeidzot, es nepiekrītu Spānijas Karalistes argumentācijai, ka Vispārējā tiesa nevarot apstiprināt, ka neviena cita autonomā kopiena, izņemot Basku zemi, nav pierādījusi, ka zemes tīkla ekspluatācija ir uzskatāma par PVTN, ciktāl Komisija ir pārbaudījusi 82 uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus paraugus, lai izvērtētu atbalsta saderīgumu [122].

158. No 2015. gada 26. novembra sprieduma Spānija/Komisija (T-461/13, EU:T:2015:891) 77. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa ir lēmusi, ka autonomajām kopienām ir jāatsaucas uz valsts atbalsta neesamību atbilstoši spriedumam *Altmark*, un kā labāko un vienīgo piemēru šīs iestādes ir norādījušas Basku zemes autonomo kopienu.

159. Manuprāt, fakts, ka Komisija ir pārbaudījusi 82 uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus paraugus, lai novērtētu attiecīgā atbalsta saderību, nepierāda, ka vēl kāda cita autonomā kopiena, izņemot Basku zemes autonomo kopienu, būtu pierādījusi vai vismaz atsaukusies uz to, ka zemes tīkla ekspluatācija būtu kvalificējama kā PVTN.

122 Skat. šo secinājumu 75. punktu.

160. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka attiecīgā sprieduma 71. punktā Vispārējā tiesa ir apstiprinājusi, ka pilnvara, ar ko tiek uzticēts sabiedriskā pakalpojuma uzdevums, noteiktos apstākļos var būt arī vienošanās aktu formā. Taču Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka Spānijas Karaliste neesot pierādījusi, ka sabiedriskā pakalpojuma uzdevuma pilnvaras būtu uzticētas ar valsts līgumiem, kas noslēgti starp valsts pārvaldi un attiecīgajiem operatoriem. Tā ir pamatoti piebildusi, ka tikai tas vien, ka attiecībā uz pakalpojumu ir noslēgts valsts līgums, nenozīmē, ka šis pakalpojums automātiski un bez jebkāda precizējuma no attiecīgo iestāžu puses iegūst PVTN statusu sprieduma *Altmark* izpratnē.

161. Tāpēc es uzskatu, ka Spānijas Karalistes pirmā pamata pirmā daļa ir nepamatota.

162. Pamatojoties uz iepriekš minēto, Spānijas Karalistes pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepieņemama un nepamatota.

Secinājumi

163. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es ierosinu Tiesai:

– apvienotajās lietās *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Itelazpi*/Komisija (C-66/16 P), *Comunidad Autónoma de Cataluña* un *CTTI*/Komisija (C-67/16 P), *Navarra de Servicios y Tecnologías*/Komisija (C-68/16 P), kā arī *Cellnex Telecom* un *Retevisión I*/Komisija (C-69/16 P) vienīgā pamata pirmo un otro daļu noraidīt kā nepamatotas;

– lietā *Comunidad Autónoma de Galicia* un *Redes de Telecomunicación Galegas*/Komisija (C-70/16 P) ceturtā pamata pirmo daļu noraidīt kā daļēji nepieņemamu un nepamatotu un ceturtā pamata otro daļu noraidīt kā nepieņemamu un

– lietā Spānija/Komisija (C-81/16 P) pirmā pamata pirmo daļu noraidīt kā nepieņemamu un nepamatotu.